

Coansha ninshitërinpoa' Quisocristo nohuitatëhua' nanpimiatacaso marë'

Iráca Quisocristo Yosë'pa' ya'huërinso'

1 ¹Iráca quëran huarë' Yosë noninso' ya'huërin, Quisocristo itërëhuaso'. Tata Yosëre' ya'huërin. Yosë pochachin ninin anta'. ²Co'huara isoro'pa' ya'huëyá-tërasohuë', Yosë'pa' ya'huërin. ³Naporo' Yosë yonquirin ya'ipi ma'sha acocaso'. Ina nohuanton, hui'nini acorin. Ya'ipi ma'sha ninin. Co a'naya tëranta' inaora ya'huërinhuë'. Co acorinhuë' naporini, co manta' ya'huë'itonhuë'. ⁴Inariáchin ya'ipiya ananpirin. Piyapinpoanta' a'pintatë pochin a'chintërinpoa' ina nohuitatëhua' nanpimiatacaso marë'. ⁵Tashinantërinso' a'pintohuatëra, a'naroáchin tahuëri pochin ninin. Co tashiri tacopitërinhuë'. Inapochachin Quisocristo a'pintërinpoa'. Co noyahuë' nininsopitari yaminsëpirinahuë', co nanitapapihuë'.

⁶A'na quëmapi ya'huërin, Coansha itopiso'. Yosëri a'parin ⁷a'pininso' anohuitiinpoaso marë'. Ya'ipi piyapi'sari natëcaiso marë' sha'huirin. ⁸Coanshaso' co a'pintërinpoahuë'. Yosëri a'parin a'pininso' anohuitiinpoaso marë'. ⁹Sha'huitërinpoaso chachin Quisocristo isoro'paquë o'marin. O'marahuaton, ya'ipi piyapinpoa' a'pintimarinpoa'. Inasáchin no'tëquën anitotërinpoa'.

¹⁰Isoro'paquë o'marin. Iráca Tata Yosë nohuanton, ya'ipi ma'sha ninin. Inari

acopirinhue', co piyapi'sari nohuitopi-hue'. ¹¹No'panënuquë chachin o'mapirinhue', co piyapinënpitari nohuan-topihue'. Nipirinhue', ¹²Quisocristo cancanën mapatëhua', hui'nin pochin Yosë ni'ninpoa'. Natërëhuasopitarachin huëntonënuquë aya'coninpoa'. ¹³Ya'ipinpoa' piyapi quëran nasitërëhuaso nipirëhuahuë', co ina quëran Yosë huëntonënuquë ya'conëhuahuë'. Co piyapi nanitërinhuë' aya'co'inpoaso'. Co canpoara nohuanton, ya'conëhuahuë'. Yosëichin aya'coninpoa'. Ina quëran hui'ninpita pochin ni'ninpoa'.

¹⁴Quisocristo isoro'paquë nasitimarín. Yosë niponahuë', piyapi chachin nasitërin. Canpoarë chachin ya'huërin. Quiyaso' ni'nai. Inaso' nóya, tënai. Yosë pochachin ninin. Inaíchín hui'nin inaso'. Inaora nohuanton nosororinpoa'. No'tëquën nontërinpoa'. ¹⁵Coansharinta' ni'nin. Ni'pachina, piyapi'sa' sha'huitërin: "Thua chachin sha'huitëranquëma'. 'Ca piquëran a'na quëmapi huë'sarin. Co'huara ca nasichá-tërapohuë', inaso' Yosë'pa' ya'huërin. Napoaton ca quëran chiní chiníquën nanantërin inaso', itëranquëma'. Nani o'marin huachi," itërin.

¹⁶Inaso' pa'pi nosororinpoa'. Nóya ni'ton, nosoroatonpoa', na'con catahuarinpoa'. Co canpoara nanitopirëhuahuë', ina imapatëhua', nani

tahuëri catahuarinpoa'. ¹⁷Íráca Yosë nohuanton, Moisésë pënëntërin nani ma'sha natécaso'. Pënëntopirinhuë', co ya'ipiya anitotërinpoahuë'. Quisocristoso nipirinhuë' nosororinpoa'. No'téquën nonaton, ya'ipi nanamën anitotërinpoa'. ¹⁸Co inquënpoa tëranta' Yosë quënanëhuahuë'. Hui'niniso nipirinhuë' noyá nohuitërin. Yosë pochachin ni'ton, napopianachin yonquipi. Inasáchin Tata Yosë anohuitërinpoa'.

Coansha Paotista sha'huirinso'

(Mateo 3.11-12; Marcos 1.7-8; Lucas 3.15-17)

¹⁹Coansha pënëntápachina, corto hua'ano'sa, nihuiro'sa', inapita pa'pi Coansha nontacaiso marë'. Cotio hua'ano'sari a'papi ni'ton, Quirosarin quëran pa'sahuatona', Coansha itapona': "¿Inquënta' quëmaso'?" itoonpi.

²⁰—Caso co Cristocohuë'. A'naquën napotopirinacohuë', co caso' inacohuë', itërin Coanshari.

²¹—Quëmaso' Iniasënquën, iráca ayaponahuë', ¿ya'noantamaranquën ti? itopi.

—Co caso' inacohuë', tënin.

—¿Quëmaso' pënëntona'pi ninaraiso' nimara ti? itaantapi.

—Co inacohuë', tënin.

²²—¿Inquënta' quëmaso' nipachin? Sha'huitocoi hua'ano'sa' sha'huitonta'ii. ¿Ma'marëta' pënëntaran? itaantapi.

²³—Yosë nohuanton, pënëntarahuë'. Íráca Isaiasë ninotonco, naporin: "A'na quëmapi inotëroquë pënëntaton, tapon: 'Tra co'shon co'shon toconin ni'ton, otëëquë' Siniro o'main,' tënin. Naporinso chachin canta' piyapi'sa' pënënahuë'. 'Cancanëma' anoyatoco' Siniro o'main,' itarahuë'," itërin Coanshari.

²⁴Ina quëran Parisioro'sari itantapi:

²⁵—Co quëmaso' Cristonquënhuë'. Co Iniasënquënhuë'. Co pënëntona'pi

ninaraisonquënhuë' ni'quëhuarë', ¿onpoatonta' nipachin, piyapi'sa' aporintaran? ¿Inta' nanan quëtërinquë aporintamaso'? itërin.

²⁶—I'quë mini aporintarahuë. Nipirinhuë', iporaso' a'na quëmapi ya'huërin, co nohuitëramasohuë'. ²⁷Inaso' chini chiniquënanantërin. Caso' co ina pochin chiniquënanantërahüë'. Co maquëyancohuë' ni'ton, co sapatën i'quirita'huaso tëranta' nanitarahuë'. Ca piquëran ina pënëntapon, itërin.

²⁸Naporo' Cortanii' aquëtëran Coansha piyapi'sa' aporintarin, Pitania itopiquë. Inaquë paaparahuatona natanconpi.

Quisoso anohuitërinso'

²⁹Tahuërinquë inaquë Quisoso huë'sarin. Coanshari quënanahuaton, piyapi'sa' itërin: "Paso' quëmapi ni'co'. Yosëri a'paimarinso'. Inaso' carniroa'hua pochin nicon, oshanënpoa' inquitinpoaso marë' chiminapon. ³⁰I'hua chachin sha'huitëranquëma'. 'Ca piquëran a'na quëmapi huë'sarin. Co'huara ca nasichátërapohuë', inaso' Yosë'pa' ya'huërin. Napoaton ca quëran chini chiniquënanantërin inaso', itëranquëma'. Nani o'marin. ³¹Co carinta' nohuitopirahuë', nani nohuitërahüë'. Yosë a'parinco ya'ipi piyapinënpita anohuita'huaso marë'. Ina marë' pënë-nato, i'quë aporintarahüë'.

³²⁻³³Co Quisoso nohuichatërapohuë', Yosë sha'huitërinco. 'A'na tahuëri Ispirito Santo nëpë pochin nohuaraimarahuatona, a'na quëmapi motoanshiranënuë chachin huanitimarín, ni'saran. Quëmaso' i'quë aporintëran. Ina quëmapi so nipirinhuë' Ispirito Santo aya'coancantarinquëma', itërinco Yosë. Ispirito Santo inápa quëran o'mahuachina, ni'nahuë. Nëpë pochin ya'noton, Quisoso motoanshiranënuë chachin huanitiimarín. ³⁴Cari ni'nahuë.

Napoaton nani nohuitato, sha'huita-ranquëma'. Iso quëmapì Yosë hui'nin, tënahuë," itërin Coanshari.

Ya'nán Quisoso imaraisopita'

³⁵⁻³⁶Tahuëririnquë Quisoso na'huëso', Coanshari quënaantarín. Quënaanta-rahuaaton, catocoi imaraiso' itaponcoi:

—Paso' quëmapì ni'co'. Inaso' carni-roa'hua pochín ninín, Yosëri a'paimarínso', itërincoi.

³⁷Natanahuatoí, Quisoso imarai. ³⁸Ina quëran tahuëretahuaton, quënanincoi.

—¿Onpoapomata'? itërincoi.

—Yanohuitërainquën Maistro. ¿Insë-quëta' ya'huaran? itërai.

³⁹—Huëco' ni'quico, itërincoi.

Pa'sahuatoí, ya'huërinquë canconai. I'huaraya ni'ton, inaquë i'huatërai. Hua'qui' ninontërai.

⁴⁰Catoya'picoi Coansha natanahuatoí, Quisoso imarai. A'naso', Simon Pitro iin Antërisë itopi. ⁴¹Shiarahuaton, iin quënanconin.

—Iya Simon, Cristo nani quënanai, Yosëri a'paimarínso', itërin.

⁴²Itahuaton, Quisosoquë quëparin. Quisosori notëërahuaton, itërin:

—Carinquën nohuitëranquën. Quëmaso' Simonquën. Coansha hui'nin-quën. Nasha nininën acotarinquën. Pitro ichinquën, itërin. Inaora nananquë Sipasë itopi. (Na'pi pochín tapon naporin.)

A'napitanta' imapiso'

⁴³Tahuëririnquë Quisoso Caririaquë yapa'sarin. Pa'sahuaton, Pinipi quënanconin.

—Huëquë' iyasha imaco', itërin. Itohuachina, imarin.

⁴⁴Pinipiso' Pitsaitaquë ya'huërin. Ina ninanoquë chachín Antërisë, Pitro, inapitanta' ya'huëpi. ⁴⁵Pinipiri Natanino yonisahuaton, quënanconin.

—Nani iyasha Cristo quënanai, Yosë quiricanën quëran ninopiso'. Moisésë, pënëntona'piro'sa', inapita ninotona', inaquë ninshitopi. Inaso' Quisoso, Cosi hui'nin. Nasaritoquë ya'huërinso', itërin.

⁴⁶—Nasaritoro'saso', pa'pi co noya piyapi'sahuë'. ¿A'na tëranta' ta'ma' inaquë ya'huërinso' noya nihuan nica? tënin Natanino.

—Huëquë' pa'a nohuitonquë', itërin Pinipiri.

⁴⁷Natanino ya'carirahuaso', Quisosori quënanin.

—Paso' quëmapì ni'co'. Israiromia chachín inaso'. Co pi'pisha tëranta' nonpininhuë', itërin Quisosori.

⁴⁸—¿Onporahuatonta' nohuitëran-coso'? itërin.

—Co'huara Pinipi nonchatërasënquën-huë', ninoto quënananquën. Iquira naraanaquë huënsëasënquën, quënananquën, itërin. Aquë ni'ton, co ya'pirin quëran chachín quënanaponahuë', napotërin ni'ton, Natanino pa'yanin.

⁴⁹—Quëmaso' Maistro, Yosë hui'ninquën. Israiro'sa' copirnonquën, tënahuë, itërin.

⁵⁰—¿Ninoto quënananquënso marëachín natëranco tí? saca sacai nininso-pita ni'saran, itërin.

⁵¹Ina quëran itaantarín:

—No'tëquën itëranquëma'. Iráca Cacopo nanpiso', pi'iro'té' ni'soarin. Ni'soato-huachina, anquëniro'sari huëcapaimapi. Huëcapaimarahuatona', panantarapi. Inapochachín iporasó' Yosë quëran quëmapico ni'to, o'marahuë Yosë anohuita'-huanquëmaso marë'. Ya'ipi ninahuëso' ni'sarama', itërin Quisosori.

Canaquë Yosë pochín nininso'

2 ¹Cara tahuëri quëran a'na quëmapì pita nisarín sa'acaso marë'. Canaquë naporín, Cariria parti ya'huërinso'. Inatohua' Quisoso a'shin

ni'tapon pa'nin. ²Quisosonta' amatopi. Pa'nin inanta' ni'tapon. Ca'tano'sa-nënpitacointa' amatërinacoi. ³Huino ta'quihuachinara, a'shini Quisoso itapon:

—Capa huino ta'quipi huachi, itërin.

⁴—¿Ma'marëta' mama napotëranco? Co tahuëri naniyatërarinhuë' nohui-tiinacoso', itërin Quisosori.

⁵Napotopirinhuë', inpriatoro'sa' quënanconahuaton, a'shini itapon:

—Ma'sona Quisoso sha'huitohua-chinquëma', natëco', itërin.

⁶Inaquë saota panca orinan ya'huërin, na'pi quëran nipiso'. A'na orinanquëáchin catapini rata pochin ya'conin. Moisésë pënëntërinso' natëtona' oshanëna inquicaiso marë' acopiso'. ⁷Ina quëran inpriatoro'sa' sha'huitërin:

—I'sha amëntaitoco', itërin Quisosori. Natëtona', huirotënuquë huarë' i'sha amëntaitopi.

⁸—Pi'pian macatoma', pita hua'an api'nitonco', itaantarin Quisosori.

Napotohuachina, masahuatona api'nitoonpi. ⁹Orinan quëran mapirina-huë', pita hua'anso' co nitotërinhuë'. Inpriatoro'saráchin nitotopi. I'sharáchin ta'panpirinahuë', nani huino taranin. Napoaton pi'nirahuaton, sa'ana'pi amatërin. ¹⁰Huë'pachina, itërin:

—¿Ma'pitacha ninan paya! Iso huinoso' noya noya, yashin yashin o'ocaso'. Ya'ipi piyapi'sa' noya noya huino nininso'ton o'shipi. Ina quëran nani natëhuachinara, co onpopinchin noya-huë' nininso' o'shiantarapi. Quëmaso nipirinhuë' ipora huarë' noya noya huino o'shitërancoi, itërin. Quisoso naporinso' co nitotatonhuë', naporin.

¹¹Naporo' Quisoso caniaritërin Yosë pochin nicacaso'. Piyapi'sari nicatona': “Tëhuëenchachin Yosëri catahuanin ni'ton, nanitaparin,” topi. Ca'tano'sa-nënpitacointa' ni'sahuato: “Quisososo', Yosëri a'paimarinso',” tënai. Canaquë naporin. Inaso ninano', Cariria parti ya'huërin

¹²Ina quëran Capinaomoguë pa'marin. A'shin, iinpita inapitarë chachin pa'marin. Ca'tano'sanënpitacointa' imarai. A'na simana pochin inaquë ya'huërai.

**Nipa'antopisopita
Yosë chinotopiso pëi
quëran a'parinso'**

(Mateo 21.12-13; Marcos 11.15-18;

Lucas 19.45-46)

¹³Pascoa tahuëri cotioro'sa' niyontonpi Yosëri Iquipito quëran nicha'ërinso' yonquiantacaiso marë'. Ina naniria-huachina, Quirosarinquë paantarai.

¹⁴Yosë chinotopiso pëiquë pa'sahuato, i'iratëquë nipa'antopisopita quënanconai. Ohuaca', ohuica, nëpë', inapita nipa'antapi. Yosë chinotatona' tëpacaiso marë' pa'anapi. A'naquëonta' misanënpitaquë huënsëatona', coriqui nicanpiarapi. ¹⁵Inapita quënanconahuaton, Quisosori co noyahuë' ni'nin. Nonin masahuaton, sihuirintahuaton, ohuica, ohuaca', inapita huëninatón, a'parin huachi. Pa'anpisopitanta' Yosë pëinën quëran a'parin. Coriqui





nicanpiapisonta' misanënapita quëran ta'sarin. Coriqui ta'sarahuaton, misanënapitanta' të'yatërin. ¹⁶Nëpë' pa'ansiposita itapon:

—Isopitanta' quëpaco'. ¡Ama Tatahuë pëinën mircato pochin nitocosohuë'! itërin Quisosori.

¹⁷Yosë quiricanënguë ninshitopiso' yonquirai. “Ya'ipi piyapi'sa' Tata, chinochinënguën, tënahuë. Ina na'con yonquiato, quëma pëinën a'pitërahuë. Ina marë' no'huiarinaco,” tënin quiricaquë.

¹⁸Ina quëran cotioro'sari huëcapai.

—¿Onpoaponta' hua'an pochin nisaran? Chiniquën nanantohuatan, Yosë pochin niquë' quiyanta' nicatoi natëiinquën, itopi.

¹⁹—Iso pëi' ata'huantohuatama', cara tahuëri quëran anoyataantarahuë, itërin Quisosori.

²⁰—Yosë chinotopiso pëi' catapini shonca saota pi'ipi quëran tini. Cara

tahuëri quëran naquëranchin ¿anoyataantaran ti? itopi cotioro'sari.

²¹Quisososo nipirinhue' co ina pëi chachin yonquirinhue'. Inaora nonën pëi pochin tapon naporin. ²²Quisososo nanpiantahuachina, naporinso' yonquirai. Cara tahuëriya quëran nanpiantarin ni'ton, “Yosë quiricanë quëran no'tëquën ninorin,” tënai. Quisososo noninsonta' natërai.

Yonquipisonta' nitotërinso'

²³Pascoa tahuëri inaquë ya'huasocoi, Quisososo Yosë pochachin ninin. Piyapi'sa' a'naroáchin anoyatërin. “Yosëri catahuarin,” ta'tona', a'naquën natëpi.

²⁴⁻²⁵Quisososo nipirinhue' ya'ipiya noyá nohuitërin. Co piyapiri sha'huitopirinhue', yonquipiso chachin nitotërin. Napoaton “Co natëmiatërinacohue',” ta'ton, co inapita natërinhuë'.

Nicotimo a'chintërinso'

3¹⁻²Tashi' nisahuaso', a'na quëmapi huë'nin Quisoso nontacaso marë', Nicotimo itopiso'. Cotio hua'an inaso'. Parisio niponahuë', Quisoso nontiirin.

—Maistro, Yosë a'pairinquën a'chintancoiso marë'. Sacai' nininsopita nicaton, Yosë pochin ninan. Napoaton ina a'pairinquën, tënai. Co Yosë catahuarinquënhuë' naporini, co quëma nanitapaitonhuë', itiirin.

³—No'tëquën iyasha sha'huitaranquën. Co nasitaantahuatanhuë', co onporonta' Yosë hua'anëntërinquë ya'conaranhuë', itërin Quisosori.

⁴—Nani mashotohuatëra, co huachi mamanpo yo'namënuquë ya'conëhuë'. ¿Onporahuatëta' nasitaantarë'? itaantarin Nicotimorinta'.

⁵Napotohuachina, Quisosori itaantapon:

—No'tëquën sha'huitaranquën. I'quë amarëso pochin cancanëma' anoyatcaso' ya'huërin. Ya'ipi co noyahuë' yonquiramasopita naniantoco'. Ina naniantohuatama', Ispirito Santo anoyacancantohuachinquëma', nasitaantarëso pochin nisarama'. Naporo huarë' Yosë hua'anëntërinquë ya'conarama'.⁶Piyapi quëran nasitohuatamara, piyapi pochin cancantërama'. Ispirito Santo quëranso' nasitaantahuatama', Yosë pochin cancantarama'.⁷Napoaton nasitantacaso' ya'huërin. Ama ina natanaton, pa'yanquësohuë'.⁸Ni'quë'. Ihuan inaora nohuanon, pa'nin. Natanarihuarahuë', intohua quëranso' huëcaton intohuasona pa'ninso', co nitotërëhuahuë'. Co quënanpirëhuahuë', natanëhua'. Inapochachin Ispirito Santo ya'coancantohuachinquëma', nasitaantarëso pochin nasha cancan quëtarinquëma', itërin.

⁹—¿Onporahuatëta' nasitaantarë'? itantarin.

¹⁰—Quëmaso' Israiro maistronquën niponahuë', ¿co nitotëranhuë' ti? ¹¹No'tëquën itaranquën. Nitotatoi, a'chintarainquëma'. Ni'naiso' sha'huitarainquëma'. Canpitaso nipirinhue' co natëramacoihuë'.¹²Isoro'paquë ya'huëriansopita quëran a'chintopirranquëmahuë', co natëramacohuë'. Inápaquë ya'huëriansopita quëran a'chintohuatënuquëma', aquëtë huarë' co natëtaramahue'.

¹³Co inso piyapi tëranta' inápaquë pantarinhuë'. Casáchin ina quëran o'marahuë. Yosë quëran quëmapico ni'to, inápa quëran o'marahuë. Napoaton casáchin inápaquë ya'huërinso' a'chintaranquëma'.¹⁴Íráca shimashonëmapita inotëro parti paasoi', na'a piyapi'sa' ya'huanapi. Co noyahuë' cancantopi ni'ton, Yosëri ana'intërin. Na'a ya'huanos'a' huëcatona', quëtëra'piapi. Ina quëran Moisésë ya'huan nonanpiso' ninin. Hua'na quëran nisahuaton, naraquë achinpirin. Achinpirahuaton, inápaquë ahuanirin. Inapochachin Yosë quëran quëmapico niporahuë', a'na tahuëri inápaquë achinpiarinaco.¹⁵Natëhuatamaco, Yosë nohuitatoma', nanpimiatarama'. Ina marë' achinpiarinaco, itërin Quisosori.

Yosë nosororinpoaso'

¹⁶Yosëso' ya'ipi piyapi'sa' pa'pi nosoromiatërin. Napoaton a'naíchin hui'nin nipirinhue', isoro'paquë a'paimarin chiminacaso marë'. Ina natëtëhua': "Ca marë' chiminin," topatëhua', co parisitopiquë pa'sarëhuahuë'. Yosë nohuitatëhua', nanpimiatarëhua'.¹⁷Co ana'intinpoaso marë' hui'nin a'paimarinhuë'. Nicha'ëinpoaso marë' a'paimarin. Hui'nin quëran cha'ërihua'.

¹⁸Hui'nin natëhuatëhua', co Yosë ana'intarinpoahuë'. Co natëpisopitahuë' nani Yosëri yonquirin ana'intacaso'. Ina'chin hui'nin nipirinhue', co natëpihue'. Napoaton ana'intarin. ¹⁹Quisoso isoro'paquë o'maton, a'pintërinpoaso pochin oshanënpoa' anitotërinpoa'. A'naquëniso nipirinhue', co nohuantopihuë' Quisoso nohuitacaiso'. Co noyahuë' nicacaisoáchin pa'yatatoná, tashi pochin cancantopi. Co yanatëpihue' ni'ton, Yosëri ana'intarin. ²⁰Co noyahuë' nipsisopita co tahuëri pochin nininso' nohuantopihuë'. A'pininquë a'nin-quëchin huanicaiso' co nohuantopihuë'. Tahuëri nipachina, ma'sha co noya nipi-sohuë' quënanë'. ²¹Nipirinhue', no'tëquën yonquihuachina', noya nisapi. Ina quëran a'napitanta' nicatona': "Ma noya Yosëri catahuarin ni'ton, noya natëpi," tosapí.

Naquëranchin Coansha sha'huirinso'

²²Ina quëran Quisoso Cotia parti pa'nin. Ca'tano'sanënpitacoi imarai. Inaquë hua'quimiáchin ya'huëconahuatoí, piyapi'sa' aporintërai. ²³Coanshanta' Inoiiquë aporintarin. Sarimo ya'cariya inaso'. Inaquë na'a ii' ya'huërin ni'ton, inaquë aporintarin. Na'a piyapi'sa' huë'pachinara, aporintarin. ²⁴Naporo' Coanshaso' noya pa'sarin. Co tashinan pëiquë po'moyátërapihuë'.

²⁵Quiyarinta' aporintërai. Coanshanta' aporintarin. Napoaton a'na cotio quëmapi huëcaton, Coansha ca'taninsopita itërin:

—¿Insota' noya noya aporintërinso'? itërin. Nisha nisha ninontopi. ²⁶Ina quëran Coansha sha'huitonpi.

—Ni'quë' Maistro. Cortanii' aquë'tëran nicasëhua', inaquë Quisosonta' nisarín ni'ton, anohuitërancoi. Iporaso' inanta' aporintarin. Na'a piyapi'sari imasapi. Co ina nápo quëmaso' imasarinënuquënhue', itopi.

²⁷—Co Yosë nohuantërinhue' naporini, co napo'itonahuë'. Ya'ipinpoa' Yosë acorinpoa' ma'sona nicacaso'. ²⁸Nani sha'huitëranquëma'. "Co caso' Cristocohue'," itëranquëma'. Co'huara ina huë'shatërasohue', Yosë a'parinco piyapi'sa' pënëna'huaso marë'. Ina imacaiso marë' pënënarahuë. ²⁹Ni'co'. Quëmapi sa'apachina, amiconëonta' noya cancantërin. Noya nipayapi ni'ton, naporinso' natantaton, nóya cancantërin. Inapochachin canta' ninahuë. Na'con piyapi'sa' Quisoso imasapi ni'ton, nóya cancantërahuë. ³⁰Co caso' nohuantërahuë' piyapi'sa' yonquiinacoso'. Quisoso na'con na'con yonquiinaso', ténin.

Inápa quëran o'marinso'

³¹Cristo inápa quëran o'maton, chini chiniquënanantërin. Noya noya ninin. Piyapinpoaso nipirinhue' isoro'paráchin nohuitërehua'. Inasáchin nohuitatëhua', nisha'huitërehua'. Cristoso nipirinhue' inápa quëran o'maton, chini chiniquënanantërin. ³²Yosë'pa' ya'huërinso'pita nohuitërin. Nani ni'nin. Yosëri nontërin-sonta' natanin. Ina nohuitaton, sha'huitarinpoa'. Sha'huitopirinpoahuë', na'con na'con piyapi'saso', co yanatëtopihuë'.

³³A'naquënpoaso nipirinhue' natëtërehua'. "Yosë no'tëquënonin. Inari a'paimarin," ta'tëhua', natëtërehua'.

³⁴Quisososos' Yosë nanamën chachin nonin. Ispirito Santori noyá ya'coancantërin ni'ton, no'tëquënáchin nonin.

³⁵Tata Yosëri hui'nin pa'pi nosororin. Chini chiniquënanan quëtërin ya'ipiya hua'anëntacaso marë'. ³⁶Hui'nin natëpisopitaso', Yosë nohuitatona' nanpimiatapi. Co natëpisopitasohue', co ina pochin nanpimiatapihuë'. Nani Yosëri yonquirin ana'intacaso marë'. A'na tahuëri ana'intomiatarin, parisitopiquë a'pararin huachi.

Samaria sanapi sha'huitërinso'

4 ¹⁻²I'huaso' na'a piyapi'sa' Coansha imapi. Na'a aporintërin. Iporaso' na'con na'con Quisoso imasapi. Co Quisoso chachin aporintërinhuë'. Ina sha'huitohuachincoi, ca'tano'sanënpitacoï aporintarai. Na'con na'con aporintarai. Parisioro'sarinta' natantopi. ³Ina nitotaton, Quisoso pa'nin. Cotia parti quëran pipirahuaton, Cariria parti paantarin.

⁴Inatohua pa'pachina, Samaria parti na'huëcaso' ya'huërin. ⁵Inatohua' a'na ninano' ya'huërin, Sicarë itopiso'. Ina ya'cariya Cosi no'panën ya'huërin. Iráca pa'pin Cacopo itopisori quëtërinso'. ⁶Inaquë a'na poso ya'huërin. Cacopo posonën itopi. Camotëchin inaquë canconai. Quisoso canotaton, posoquë huënsëconin.

⁷⁻⁸Ca'tano'sanënpitacoïso', nina-noquë pa'nai cosharo' pa'ana'huaiso marë'. Pa'naiso', Samaria sanapi i'sha macapon huë'nin. Nani mapachina, Quisosori itapon:

—Imoya, i'sha mananso canta' o'oi topirahuë, itërin.

⁹—Caso' Samaria sanapico nipirahuë': "I'sha mananso canta' o'oi," ¿itëranco ti? itërin inarinta'. Cotioro'saso' Samariaro'sarë' co noya ninontopihuë' ni'ton, napotërin.

¹⁰—Yosë yanicanapirinquënhuë', co quëmaso' nitotëranhuë'. "I'sha mananso canta' o'oi," itëranquën nipirinquë', co nohuitërancohuë'. Nohuitëranco naporini, quëma nataintoncohuë'. Carinquën nanpirin i'sha quëchitënhuë', itërin Quisosori.

¹¹—Quëmaso' co manta' ya'huëtërinquënhuë' i'sha macamaso'. I'shaso' acopo' ya'huërin. ¿Onporahuatoncha nanpirin i'sha manë'ponquënya? ¹²Iráca

Tata Cacopo iso poso ninin. Isëquëran i'sha macaton, o'orin. Hui'ninpita, pë'tahuanënpita inapitanta' isëquë o'opi. Inaso' chiniquën nanantërin, topi. ¿Ina quëran na'con na'con quëmaso' nanitaparan ti? itërin sanapiri.

¹³—I'shamia imoya o'opatëra, naquë-ranchin yamoroantarë'. ¹⁴Nisha i'sha carinquën quëtëranquën. Ina ya'huëtöhuachinquën, co huachi yamororëso pochin cancantëranhuë'. Ni'quë'. Pancai' no'pa quëran pipihuachina, noyápiachin pipirárin. Co onporonta' yanimarinquë'. Inapochachin nanpirin i'sha quëtöhuatënhuë', cancanënhuë' chachin ya'huëtëranquën. Inaquë ya'huápon huachi. Yosë nohuitaton, nanpimiataran, itërin.

¹⁵—Ina i'sha siniro quëtoco ama yamoroto, i'sha masa'isohuë', itërin.

¹⁶—Paaton imoya so'yan maconquë' huë'in, itërin.

¹⁷—Co caso' so'yahuancohuë', itërin.

—No'tëquën naporan. Co so'yahuanquënhuë'. ¹⁸Nani a'natërápo quëmapi so'yataponahuë', iporaso' quëmapi yacaparanso' co so'yanhuë'. No'tëquën nonan, itërin.

¹⁹—Quëmaso' siniro ninotona'pinquën, ténahuë. ²⁰Shimashonëhuëpita paso motopiquë Yosë chinotopi. Ya'huëre cotioro'sanquëmaso': "Quirosarinquë-ráchin Yosë chinotacaso' ya'huërin," ténama', itërin.

²¹—Natanco imoya. Nani tahuëri naniarin. Yosë yachinotohuatama', co paso motopiquë pa'saramahuë'. Co Quirosarinquë tëranca' pacacaso ya'huërinhuë'. ²²Canpitaso' Yosë chinotopiramahuë', co nohuitëramahuë'. Cotioro'sacoïso', Yosë nohuitërai. Cotio quëmapi nicha'ësarinquëma' canpitanta'. ²³Ipora quëran huarë' Yosë yachinotohuatama', ya'lipi cancanëma

quëran huarë' chinotoco'. Ispirito Santo catahuarinquëma' ni'ton, no'të-quën yonquiatoma', Yosë chinotoco'. Ina pochin nohuantërin chinotacaso'.²⁴ Yosë co nonën ya'huëtërinhuë'. Co quënanarihuarahuë', ya'huërärin. Ispirito Santo chachin catahuarinquëma' no'tëquën yonquiatoma', ina chinotacaso', itërin Quisosori.

²⁵—A'na tahuëri Cristo huë'sarin, Yosëri a'paimarinso'. Ina huë'pachin, ya'ipiya a'chintarinpoa', tënin Samaria sanapi.

²⁶—Ca mini inaco, nontaranquënso', itërin.

²⁷Naporo chachin ca'tano'sanënpitacoi o'mantarai. Sanapi nontarin, quënanquimarai. “¿Ma'marëta' iso sanapi nontarin? ¿Ma'ta' nohuantërin?” ta'toi, yonquinhüëi quëran pa'yanpiraihuë', co natanaihuë'.²⁸ Sanapiso nipirinhüë' yonshanën patahuaton, ninanoquë pantarahuaton, piyapi'sa' sha'huitërin.

²⁹—Huëco' pa'ahua'. Pasëquë quëmapi nohuitoco'. Co nohuitaponcorahuë', “Nani a'natëräpo so'yahuanquën,” itërinco. Ya'ipiya ninorin. ¿Inaso' Cristo nimara ti? itërin.

³⁰Natanahuatona', na'a ya'huëhuano'sa' o'mapi Quisoso nicapona'.³¹ Co'huara canquiyatërasoihuë', Quisoso yaa'capiraihuë'.

—Ca'quë' Maistro, itopiraihuë', co nohuantërinhuë'.

³²—Cosharo pochin nininso' ya'huëtërinco, co nohuitëramasohuë', itërincoi.

³³—¿A'napitari coshoro' quëtiimara? nitopiraihuë', co coshachatërarinhüë'.

³⁴—Yosë a'paimarinco nohuantërinso' nica'huaso'. Ya'ipiya yanatërahuë. Ina yonquiato, co huachi coshoro' yonquirahuë'. Cosharo pochin achinirincó.³⁵ “Catapini yoqui pahuanarin cayarinsó' macacaso',” topiramahuë'. Ipora

chachin cayarinsó pochin nininso' macacaso' ya'huërin, tënahüë caso'. ¡Ni'cochi! Isoro'pa' panca imin pochin ninin. Cayarinsó' manëso pochachin piyapi'sa' manë' Yosë imacaiso marë'. Ipora tahuëri'sa chachin na'a piyapi'sa' ya'huërarin Yosë imacaiso marë'. Inapita a'chintacaso' ya'huërin.³⁶⁻³⁷ Piyapi'sa' a'chintohuatama', Yosë'pa' canaarama'. Noya noya nanpimiatarama'. Cato' piyapi sacatërinso pochin nisarama'. “A'naso' ya'pirin sha'nin. Cayahua-china, a'narinta' manin,” topi. Napohuachina, cato' a'china'piro'sa chachin nóya cancantapi.³⁸ Na'a piyapi'sa' ya'huërin, co Yosë nohuitopisohuë'. A'naquëni nani a'chintopirinhüë', co yanatëpihuë'. Iporaso nipirinhüë' a'paranquëma' a'chintantacamaso marë'. Yosë huëntonënuquë ya'conacaiso marë' a'chintoco'. A'chintohuatama', imasapi huachi, itërincoi.

³⁹Na'a ya'huëhuano'sa' Quisoso natëpi. Sanapiri: “Ya'ipi ninorinco,” itërinso marë' natëpi.⁴⁰ Quisoso ni'quihuachinara, “Huëquë' isëquë yacapatoncoi, a'chintocoi,” itopi. Itohuachinara, cato' tahuëri a'chintacaso marë' inaquë i'huatërai.⁴¹ A'chintohuachina, na'con na'con piyapi'sa' natëpi.⁴² Sanapi itapona':

—Quëma sha'huitërancoi ni'toi, pi'pian Quisoso natërai. Iporaso nipirinhüë' quiyaora chachin natanai. Nani nohuitatoi, cancanëhuëi quëran huarë' natërai huachi: “Tëhuëenchachin isoso' nicha'ërinpoa'. Insosona imapachina', oshanën inquitaton, anoyacancantarin, tënai,” itopi.

Capitan hui'nin anoyatërinso'

⁴³Cato' tahuëri quëran paantarahuatoí, Cariria parti canconai.⁴⁴⁻⁴⁵ Caririario'-sari nohuitatona', noya natanpi. I'hua chachin Pascoa tahuëri na'huëhuachina, inahuanta' Quirosarinquë pa'pi. Naporo'

Quisoso nohuitopi. Nani ma'sha Yosë pochin nininso' ni'pi ni'ton, iporaso' a'chintohuachina, noya natanpi. Nina-nonënquë chachinso nipirinhüë' co a'chininhüë'. “Ya'huërinquëso' pënëntona'pi co yanatëpihuë',” ta'ton, co inaquë a'chininhüë'.

⁴⁶Ina quëran Canaquë cancoantarai. Inaquë i'hua i'sha huino atarantërin. Inaquë canconpatoira, a'na capitan copirno piyapinën nininsoari huëcapairin. Hui'nin quëmapia'hua nininso', Capinao-moquë chiniquën caniorin. ⁴⁷“Quisoso Cotia parti quëran pipirahuaton, Cariria parti canquirin,” topi, natantërin. Natan-tahuaton, paahuarin:

—Huëquë' Maistro hui'nahuë anoya-tiimaco. Nani yachiminin, itërin.

⁴⁸—Canpitaso' co a'naroáchin natëramacohüë'. Co'so' Yosë pochin nipatohüë', co natëramacohüë', itërin inarinta'.

⁴⁹—Manóton Siniore huëquë'. Hui'nahuë chiminpachin, itaantarin.

⁵⁰Napotaantahuachina:

—Ya'huëran'pa' pa'mantaquë'. Hui'nan co chiminaponhuë'. Noyatarin, itërin. Napotohuachina: “No'tëquën nontërinco,” ta'ton, ya'huërin'pa' pa'mantarin. ⁵¹Yacan-conahuaso', inpriatonënpitari nacapiatona':

—Hui'nan nani noyatërin, itiipi.

⁵²—¿Insëchinta' pi'i nisahuaso' noyatërin? itërin.

—I'huara pi'i yatëhuërenahuaso' sapo otanotërin, itopi.

⁵³“Naporochachin Quisoso nontërinco. ‘Hui'nan noyatarin,’ itërinco,” ta'ton, Quisoso natërin. Ya'ipi pënënquë ya'huëpisopitanta' natëpi.

⁵⁴I'hua chachin i'sha huino atarantërin. Iporaso' Cotia parti quëran huëntarahuatón, capitan hui'nin ya'huëre' a'naroáchin anoyatërin. Inapoaton catoro' huachi Caririaquë Yosë pochin nisarín piyapi'sari nohuitacaiso marë'.

Apia anoyatërinso'

5 ¹Ina quëran cotio niyontonpiso tahuëri naniriarin. Naporochachin Quisoso Quirosarinquë paantarín.

²Inaquë i'sha ya'huërin, anpomiachin. Cotio nananquë Pitista itopi. Ninano ya'coana pirayan ya'huërin, ohuicaro'sa' ya'coananën itopiquë. I'sha pirayan a'natërápo imënamë pochin nininso' ya'huërin. ³⁻⁴Inaquë na'a cania'piro'sa' quëhuënapí. A'naquën somaraya. A'naquën sonpacha. A'naquën nantën tachitërin ni'ton, co nanitërinhuë' huanicaso'. Inaquë ninarapi. [“Hua'qui quëran hua'qui quëran Siniore anquëninën o'maton, i'sha aco'sacaitërin,” topi. “Napohuachina, inso'ton i'quë ya'conpachina, a'naroáchin noyatërin,” ta'tona', ninarapi.] ⁵Inaquë a'na quëmapí ya'huërin. Nani cara shonca posa pi'ipi caniorin. Co nanitërinhuë' huanicaso'. ⁶Inaquë quëhuënapirinhüë', Quisosori quënanquirin. “Nani hua'qui caniorin,” itohuachina, apia itapon:

—¿Nohuantëran noyatamaso ti? itërin.

⁷—Nohuantopirahuë' Siniore. Sa'ahuaco. Co insonta' ya'huërinhuë' i'quë po'moincoso'. I'sha co'sacaitohuachina, yaya'conspirahuë'. A'na'ton ya'conin, itërin.

⁸—Huaniquë' iyasha. Pë'sara'huaya masahuaton, iratëquë', itërin.

⁹Napotohuachina, a'naroáchin apia noyatërin. Pë'sara'huaya masahuaton, iratërin. Chinoto tahuëri chachin naporin. ¹⁰Cotio hua'ano'sari quënanahuatona', apia huëcapaiipi.

—Ipora tahuëriso', chinoto tahuëri ni'ton, co ma'sha quëpacaso' ya'huërinhuë', itopi.

¹¹—Quëmapí anoyatërinco'so' nani sha'huitërinco. “Pë'sara'huaya masahuaton, iratëquë',” itërinco, tënin.

¹²—¿Ma quëmapita' napotërinquën? itopi. ¹³“Ahuën. Co nohuitërahuë’,” tënin. Hua'huayatërahuë' piyapi inaquë ya'huërin ni'ton, nani Quisoso pa'nin. ¹⁴Ina quëran chinotopiso pëiquë pa'sahuaton, apia anoyatërinso' quënan-coantarin.

—Ni'quë' iyasha. Nani quëmaso' noyatëran. Ama huachi oshahuaan-taquësohuë', na'con na'con ma'sha onpotan, itërin.

¹⁵Ina natanahuaton, Yosë chinotopiso pëi quëran pipirahuaton, cotioro'sa' sha'huitonin. “Quisoso anoyatërinco,” itoonin. ¹⁶Napoaton Quisoso no'huipi. Chinoto tahuëri anoyatërinso marë' co quë'yapihuë'. ¹⁷Quisosorisopi-rinhuë' itërin:

—Tatahuëso' co ipora huanta' chinotërinhuë'. Sacatárin piyapi'sa' catahuacaso marë'. Canta' co chinotërahuë'. Nani tahuëri piyapi'sa' catahuarahuë, tënin.

¹⁸Chinoto tahuëri piyapi anoyatërin ni'ton, cotioro'sari yatëpapi. “Yosëso' tatahuë chachin,' topachina, Yosë pochachin niconin,” ta'tona', aquë aquëtë' yatëpapi.

Yosë hui'nin ni'ton chiníquën nanantërinso'

¹⁹Ina quëran Quisosori itantarin: “No'tëquën itaranquëma'. Caora yonquënëhuë quëran co manta' ninahuë'. Tatahuërächin nonanahuë. Hui'ninco ni'to, inapochachin canta' ninahuë. ²⁰Tatahuë na'con nosororinco. Nosoroatonco, yonquirinso chachin anitotërinco. A'na tahuëri catahuaarinco saca saca' nininso' nica'huaso'. Canpitaso' ni'patama', pa'yanarama'. ²¹Tatahuë chimipi ananpitaantarin. Inapochachin canta' insosona nohuantërahuëso' ananpitaantarahuë. ²²A'na tahuëri coisë pochin nicato, ya'ipi piyapi'sa'

no'tëquën sha'huitarahuë. Noya nipisopita noya acoarahuë. Oshahuano'saso nipirinhuë' no'tëquën ana'intarahuë. Co tatahuëri ana'intarinhuë'. Nani nanan quëtërinco ana'inta'huaso marë'. ²³Ina quëran ya'ipi piyapi'sa' noya ni'sarinaco. Tatahuë noya ni'piso pochachin ni'sarinaco. Ina marë' nanan quëtërinco. Co noya ni'patamacohuë', Tatahuënta' co noya ni'namahuë'. Ina a'paimarinco.

²⁴No'tëquën itaranquëma'. Yosë chachin a'paimarinco. Noya natanpatamaco, cancanëma quëran huarë' ina imapatama', nanpimiatarama'. Co onporonta' ana'intaranquëmahuë'. Chiminpatama', co parisitomiataramahüë'. Nani Yosë nohuitarama' ni'ton, nanpimiatarama'. ²⁵Caso' Yosë hui'ninco. Iporaso huachi a'naquën chimipi pochin nipisopita natanarinaco. Inapita noya natanpachinaco, Yosë anohuitarahuë. Ina nohuitoahuachina', nanpimiatapi. ²⁶Tata Yosë inaora nohuanton, nanpirin. Inari piyapi'sa' nanpicaso' quëtërin. Inapochachin canta' ina nohuanton, nanpirahuë. Naporahuaton, a'napitanta' ananpita'huaso' nanitaparahuë. ²⁷Yosë quëran quëmapico ni'to, nanan quëtërinco piyapi'sa' ana'inta'huaso marë'. ²⁸Ama ina yonquiatoma', pa'yancosohuë'. A'na tahuëri ya'ipi chiminpisopita natanarinaco. ²⁹Natanpachinaco, po'oro quëran pipiapi. Noya nipisopita noya noya nanpiantarapi. Co noyahuë' nipisopitaso nipirinhuë', ana'intarahuë,” tënin Quisoso.

Yosëri a'paimarinso'

³⁰Ina quëran Quisosori itantarin: “Co caora nohuanto manta' ninahuë'. Tata Yosë sha'huitoahuachincora, inachachin sha'huirahuë. Co caso' nisha yonquirahuë'. Tata yonquirinsorächin nohuantërahuë. Napoaton no'tëquën

ana'intarahuë. ³¹Caso' Cristoco. Yosë quëran o'marahuë, tënahuë. Casáchin naporahuë naporini, co natëinacoso' ya'huëitonhuë'. ³²Nipirihuë', Tata Yosënta' inachachin sha'huitarinquëma'. No'tëquën nonin, tënahuë. ³³I'hua piyapi'sa' a'parama' Coansha nata-nacaiso marë'. 'Co caso' Cristocohuë'. Inaso' Cristo, Yosëri a'paimarinso', itërin. No'tëquën naporin. ³⁴Caso' co piyapi noninsoachin yonquirahuë'. Nipirihuë', iso' sha'huitarinquëma' canpita natëtoma' cha'ëcamaso marë'. ³⁵Coanshaso' noya quëmapi. Huaroro noya orotërinso pochin ni'ton, noya anitotërinquëma'. Ya'nán natanpatamara, hua'quimiachin pa'yatërama'. ³⁶Inaso' no'tëquën sha'huitërinquëma'. 'Yosëri chachin Quisoso a'paimarin,' itërinquëma'. Nipirihuë', co inasáchin anitotërinquëmahuë'. Yosëso' chini chiníquën nanantaton, catahuarinco ni'ton, sacai' nininso' ninahuë. Cania'piro'sa' a'naroáchin anoyatërahuë. Yosë nohuanton, ina pochin ninahuë. Ina marë' na'con na'con natëamacoso' ya'huërin. ³⁷Tatahuë a'paimarinco-sonta' nani sha'huitërinquëma'. Co onporonta' noninso' natanchinamahuë'. Co ni'chinamahuë'. ³⁸Nanamënta' co natëramahuë'. A'paimapirincohuë' co natëramacohuë' ni'ton, naporama'. ³⁹Yosë quiricanën na'con nontërama'. 'Ina nontohuatëhua', nanpimiata-caiso marë' anitotaripoa', tënama'. Napopiramahuë', co tëhuëinchachin natëramahuë'. Ina quiricaquë chachin ninorinaco. ⁴⁰No'tëquën ninopirina-cohuë', co yaimaramacohuë'. Ananpimiata'huanquëmaso' ya'huëpirinhuë', co nohuantëramacohuë'.

⁴¹Co canpita noya nicamacoso marë' napotëranquëmahuë'. ⁴²Nani nohuitëranquëma'. Co cancanëma quëran Yosë

nosororamahuë', tënahuë. ⁴³Yosë chachin a'paimarinco ni'ton, o'mapirahuë', co nohuantëramacohuë'. A'naquënso nipirihuë' inaora yonquinën quëran a'chintohuachinquëma', nohuantarama'. ⁴⁴Canpita capini nipa'yatacasoráchin yonquiatoma', co Yosë noya nicainquëmaso' yonquiramahuë'. Napoaton co natëramacohuë'. ⁴⁵Co carinquëma' Yosëquë sha'huirapiaranquëmahuë'. Moisésë tëhuëinchinso' sha'huirapiarinquëma'. 'Ina catahuarinpoa', ta'toma', imapiramahuë', co natëramahuë' ni'ton, sha'huirapiarinquëma'. ⁴⁶Inaso', iráca ninotonco ninshitërin. Ina natërama' naporini, canta' natëitomacohuë'. ⁴⁷Ninshitopirihuë', co natëramahuë' ni'ton, carinquëmanta' a'chintopiranquëmahuë', 'Co no'tëquën nonanhuë', itëramaco,' itërin Quisosori, cotio hua'ano'sa' nontaton.

Cosharo' ana'atërinso'

(Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44;

Lucas 9.10-17)

6 ¹Ina quëran Cariria sono' aquëtëran pëntonai. Ina sonoso', Tipiriasë itopi anta'. ²Notohuaro' piyapi'sa' imasarinacoi. Na'a cania'piro'sa' Quisosori a'naroáchin anoyatërin. Ina nicatona', imasapi. ³Nonshirahuatoí, a'na motopia'huaquë pomosocontarai. Inaquë huënsëconai. ⁴Pascoa tahuëri naniriarin. Naporo' cotioro'sa' niyontonpi Yosë yonquicaiso marë'. ⁵Quisoso natanacaiso marë' notohuaro' piyapi'sa' canquirapi. Inapita quënanahuaton, Quisosori Pinipi itapon: —¿Intohuacha coshara' pa'anë isopita capacaiso marë' nicaya? itërin.

⁶Nani yonquirin coshara' ana'atacaso' niponahuë', Pinipi natanin tënicaso marë'.

⁷—Cato pasa tahuëri sacatatë' canarësoquë pa'ampirëhuahuë', co iso nápo piyapi'sa' naniitonahuë', itërin Pinipiri.

⁸Antërisënta' ya'huarin. Simon Pitro iin inaso'. Natanahuaton, itapon:

⁹—Isëquë a'na quëmapi'a'hua ya'huërin. A'natërapoíchin pan nisa-huaton, catoyachin sami ya'huëtërin. Inaíchin nipirinhüë', ¿iso nápo' piyapi ta'ma' nanitë'rë'poya? itërin.

¹⁰—Piyapi'sa' sha'huitoco' huënsë'ina', itërincoi Quisoso.

Inaquë noya pastoa'huaya ya'huërin. Sha'huitohuatëira, inaquë huënsëpi. A'natërápo huaranca quëmapi'sa pochin ya'huëpi. ¹¹Quisosori a'natërapoya pan masahuaton, Yosë nontërin. “Yosparinquën, Tata,” itahuaton, piyapi'sa' quëtërin capacaiso marë'. Samirë chachin quëtëra'piarai. Ya'ipi piyapi'sa' natëaquë huarë' coshatopi. ¹²Nani natëhuachinara, ca'tano'sanënpitacoi itaponcoi:

—Pan, sami, inapita pë'sotopiso' maconco', chiniahuachina', itërincoi.

¹³Napoaton pë'sotopiso' masahuatoí, shonca cato' i'më' mëntatërai. ¹⁴Ina nápo piyapi'sa' capacaiso marë' cosharo' ana'atërinso' ni'sahuatona', piyapi'sa' ninontopi:

—Tëhuëenchachin iso quëmapi Yosëri a'paimarin. Pënéinpoaso marë' a'paimacaso sha'huirinso chachin, nani o'marin, nitopi.

¹⁵“Huëco' maahua', copirno acoa'ahua',” topi a'naquën. Co Quisosori natanaponahuë', inaora yonquinën quëran nitotërin. Nitotaton, inaora panënuquë pantarin.

Ii' aipi iratërinso'

(Mateo 14.22-27; Marcos 6.45-52)

¹⁶I'huanaahuanquë ca'tano'sanënpitacoiso', sono' yonsanquë pa'mantarai. ¹⁷⁻¹⁸Potiquë ya'conahuatoí, Capinao-moquë paca'huaiso marë' pëntona-piraihuë', huancoanai' tashitërai. Co

Quisoso huë'shatërasohuë', panca ihuan manincoi ni'ton, panca co'sa-caitërin. ¹⁹Saota quiromitro pochin nani maitopiraihuë', Quisoso huë'sarin nicaporaihuë', co a'naroáchin nohuitëraihuë'. Ii' aipi i'narahuaton, no'pa pochin huë'shiarin. Poti ya'caririarinso' ni'sahuatoí, pa'yanai.

²⁰Napopiraihuë':

—¿Co'ta ca huë'sarahuë'! ¡Ama pa'yan-cosohuë'! itërincoi. ²¹Ina quëran noya cancantatoí: “Ya'conquiquë',” itohuatoira, ya'conin. Ya'conpachina, a'naroáchin Capinaomo yonsanquë canconai.

Quisoso yonípisoi

²²Piyapi'saso nipirinhüë' ina quëran-chin quëparitopi. Tahuëririnquë Quisoso yonisápirinahuë'. Co quënanatonahuë', ninontopi. “¿Intohuaso' pa'mara? I'huara a'naíchin poti ya'huëpirinhüë'. Inaquë ca'tano'sanënpita ya'conahuatona', pa'pi. Quisososo nipirinhüë' co pa'ninhüë',” nitopi. ²³Napoasoi, potiro'santa Tipiriasë quëran huë'piso' canquirapi quënanpi. Quisoso cosharo' ana'ataton piyapi'sa' a'carinso' ya'cari nonshiipi. ²⁴Co ca'tano'sanënpitacoi tëranta' ya'huëraihuë' ni'ton, “Huëco' pa'ahua', Quisoso yoniahua',” nitatona', potiro'saquë ya'conpi. Ya'conahuatona', Capinao-moquë pa'pi Quisoso yonípona'.

Cosharo pochin nininso'

²⁵Inaquë nonshirahuatona', Quisoso quënanconpi huachi.

—¿Onporota' Maistro isëquë huënan? itopirinhüë'.

²⁶—No'tëquën sha'huitaranquëma'. I'huara cosharo' ana'atërahuë nohuitamacoso marë' nipirinhüë', co yano-huitëramacohuë'. Natëaquë huarë' coshatërama' ni'ton, yoniramaco. ²⁷Cosharomia a'naroáchin chanatërin.

Ama inasáchin nohuantocosohuë'. Cosharo pochin nininso' ya'huërin. Cancanëma marë' quëtaranquëma'. Ina co onporonta' chanatarinhuë'. Ya'huë-tohuachinquëma', Yosë nohuitatoma' nanpimiatarama. Ina na'con na'con yonquico'. Yosë quëran quëmapico ni'to, quëtaranquëma'. Ina marë' Tata Yosë acorinco. Ina nohuanton, nani ma'sha nanitaparahuë nohuitamacoso marë', itërin.

²⁸—¿Ma'ta' Yosë nohuantërin nica'huaiso'? itopi.

²⁹—Tëhuëinchachin Yosë yanatëhuatama', ca imaco. Ina a'paimarinco ni'ton, cancanëma quëran huarë' imaco. Ina Yosë nohuantërin, itërin Quisosori.

³⁰—Inta nipachin, Yosë pochin niquë'. Ina nicatoi, natë'inquën. Co topinan natëa'huainquënso' ya'huërinhuë'. ³¹Íráca shimashonënpoapita Moisésëri Iquipito quëran quëcapon, noya coshoro' mana itopiso' quëtërin. “Coshoro' inápa quëran o'marinso' quëtërin capacaiso marë',” ténin Yosë quiricanënguë. Inotëro parti napopi, itopi.

³²—No'tëquën itëranquëma'. Coshoro' inápa quëran o'marinso' co Moisésëri quëtërinhuë'. Tata Yosëri quëtërinso'. Iporaso' noya noya nininso' quëtarinquëma'. ³³Inápa quëran a'patimarinquëma' piyapi'sa' ina pochin nanpicaíso marë', itërin.

³⁴—Inanpi coshoro', Sinioro, quëtocoi nani tahuëri capatoi, noya nanpii, itopi.

³⁵—Ca inaco. Caso' coshoro pochinco ni'to, piyapi'sa' ananpitomiatarahuë. Imapatamaco, co huachi tanarëso pochin cancantaramahuë'. Natëhuatamaco, co huachi yamororëso pochin cancantaramahuë'. Yosë nohuitohuatama', sano cancantarama'. ³⁶Nipirinhuë', nani sha'huitëranquëma'. Ninahuëso'

nicapomarahuë', co natëramacohuë'. ³⁷A'naquën Tata Yosë nohuanton, imasarinaco. Insosona imapachinaco, co onporonta' a'pararahuë'. ³⁸Co caora nohuanto, ma'sha ninahuë'. Inápa quëran o'marahuë Tata Yosë natëca'huaso marë'. Ina a'paimarinco. ³⁹A'naquën Yosë nohuanton, imasarinaco. Inapitaso' noya a'pairahuë, co a'poarinacohuë'. Ayaro' tahuëri ananpitaantararahuë. Ina Yosë nohuantërin. ⁴⁰“Quëmaso' tëhuëinchachin Yosë hui'ninquën,” itatomaco imapatamaco, Yosë nohuitatoma' nanpimiatarama huachi. Ayaro' tahuëri ananpitaantarinquëma'. Ina Yosë nohuantërin, itërin Quisosori.

⁴¹Ina natanahuatona', cotioro'sari no'huipi. “Caso' coshoro pochin ninahuë. Inápa quëran o'marahuë,” téninso marë' no'huipi. No'huitona', ninontapi.

⁴²—Co'ta inaso' Quisoso. Cosi hui'nin. A'shionta' nohuitërehua'. ¿Onpoatonta' “Inápa quëran o'marahuë,” toconin? nitopi.

⁴³—Ama huachi no'huitomaco, sacaro quëran ninontocosohuë'. ⁴⁴Co insonta' nanitërinhuë' inaora nohuanton imaincoco'. Tata Yosëri huayoninsopitaráchin imasarinaco. Ayaro' tahuëri inapitaso' ananpitaantararahuë. ⁴⁵Pënëntona'piro'sa' iráca ninshitopi. “Ya'ipi piyapi'sa' Yosëri a'chintarin,” topi, ninshitona'. Tatahuë natanatoma' natëhuatama', imasaramaco.

⁴⁶Co insonta' Tata Yosë quënaninhuë'. Casáchin quënanahuë. Ina ya'huërin quëran o'marahuë. ⁴⁷No'tëquën sha'huitëranquëma'. Imapatamaco, Yosë nohuitatoma' nanpimiatarama'. ⁴⁸Ca coshoro pochinco ni'to piyapi'sa' ananpimiatarahuë. ⁴⁹Shimashonëmapita inotëro parti ya'huaso', coshoro' Yosëri quëtërinso' ca'pi. Mana itopiso' ca'pirinahuë', nani iráca chiminpi.

⁵⁰Insosona natëhuachinco inápa quëran cosharo' o'marinso capatë pochin nisarin. Napohuachin, Yosë'ë' ya'huëmiatapon. ⁵¹Ca nampirin cosharo pochinco. Inápa quëran o'mato, noya noya ananpiaranguëma'. Ca nonëhuë chachin quëtarahuë ya'ipi piyapi'sa marë'. Coshatëramaso pochin nito-huatamaco, ya'coancantaranquëma', nanpimiatarama huachi, itërin.

⁵²Ina natanahuatona', cotioro'sa' nisha nisha ninontopi.

—¿Onporahuatonta' nonën chachin ca'nëso pochin quëtë'rë'ponpoa nicaya? nitopi.

⁵³—No'tëquën itëranquëma'. Caso' Yosë quëran quëmapico ni'to, ya'ipi cancanëma quëran yonquico. Co'so' nonëhuë ca'nëso pochin nitohuatamahuë', huënainëhuënta' co o'orëso pochin nitohuatamahuë', co onporonta' nanpimiataramahuë'.

⁵⁴Insosona nonëhuë ca'nëso pochin nipachina', huënainëhuënta' o'orëso pochin nipachina', nanpimiatarin. Ayaro' tahuëri ananpitaantarahuë'.

⁵⁵Nonëhuë cosharo pochin ni'ton, achinicancanaranquëma'. Huënainëhuë pa'sarin ni'ton, imapatamaco, anoyacancantaranquëma'. ⁵⁶Tëhuënchachin nonëhuë ca'nëso pochin nipatama', huënainëhuënta' o'orëso pochin nipatama', ya'coancantaranquëma' ni'ton, imamiataramaco. ⁵⁷Tatahuëso' nanpimiatarin. Ina a'paimarinco. Catahuarinco noya nanpica'huaso marë'. Inapochachin imamiatohuatamaco, cosharo pochin achinicancanaranquëma' ni'ton, catahuaranquëma' Yosë nohuitatoma' nanpimiatacaso marë'. ⁵⁸Ca cosharo pochinco. Inápa quëran o'marahuë. Shimashonëmapita cosharo' Yosëri a'patimarinso' ca'pimirahuë', iráca chiminpi. Nipirinhuë',

imamiatohuatamaco, nanpimiatarama', itërin.

⁵⁹Capinaomo niyontonpiso pëiquë a'chintaton naporin.

Quisoso natëhuatëhua', nanpimiatacaso ya'huërinso'

⁶⁰Na'a piyapi'sa' Quisoso imasapirinahuë', ina nanan natanahuatona' a'naquën nisha yonquipi.

—A'chininso' sacai' imacaso'. ¿Incaricha nitotaton, natë'rë'poya? nitopi.

⁶¹Napohuachinara, Quisoso inaora nitotaton, itërin:

—A'chintopiranquëmahuë', ¿yaa'poramaco ti? ⁶²Yosë quëran quëmapico ni'to, a'na tahuëri Yosë ya'huërin'pa' panantararahuë. Ina ni'patama' ¿ma'ta' yonquiarama'? ⁶³Ispirito Santoráchin ananpimiatarinquëma'. Piyapi'sa' inahuara co nanitapihuë'. Yosë yonquirinso chachin sha'huitëranquëma'. Ina natëhuatama', Yosë nohuitatoma' nanpimiatarama'. ⁶⁴Nipirinhuë', a'naquëma' co natëramacohuë', itërin. Iráca quëran huarë' ya'ipi piyapi'sa' yonquirinsopita nitotërin. A'naquën co yanatëtopihuë'. A'nanta' yasha'huirapirin. Inapita nitotaton, napotërin. ⁶⁵Ina quëran itantarin:

—Napoaton itaranquëma'. Co Yosëri anitotohuachinhuë', co insonta' nantarinhuë' imaincoso', itërin.

⁶⁶Naporo quëran huarë' na'amíáchin co huachi imapihuë'. A'popi huachi.

⁶⁷Napohuachinara, ca'tano'sanënpitaco'i itaponcoi:

—¿Co canpitaso' a'poapomacohuë'to? itërincoi.

⁶⁸—Co Siniro a'poarainquënhuë'. Co a'na ya'huërinhuë' imaca'huaiso'. Quëma nóya a'chintarancoi Yosë nohuitatoti nanpimiata'huaiso marë'. ⁶⁹Nani natërainquën. Quëmaso' noyasáchin

ninan. Yosë a'paimarinquën, tēnai, itërin Simon Pitrori.

⁷⁰—Shonca catonquëma' acoran-quëma' imacamacoso marë'. A'naëmaso nipirinhüë', sopai pochin cancantërin, itërincoi. ⁷¹Simon hui'nin Cotasë Iscarioti itopiso yonquiaton, naporin. Inarinta' ca'tanpirinhüë', yasha'huirapirin.

Quisoso iinpita napopiso'

7 ¹Ina quëran hua'quimiáchin Quisoso Cariria parti ya'huërarin. Cotioro'sari yatëpapi ni'ton, co Cotia parti yapa'ninhüë'. ²Ina quëran a'na cotio niyontonpiso tahuëri naniriarin, imënamëro'sa' pita itopiso'. ³Napoaton iinpitari itapona':

—Quëmanta' Cotia parti paaton, Yosë pochin niquë' imarinënuënsopita ni'ina'. ⁴Po'oana quëran ma'sha nipatan, piyapi'sa' co nohuitarinënuënhüë'. Yosë pochin yanipatan, a'ninquëchin niquë' ya'ipi piyapi ni'inënuënhüë', itopi.

⁵Co iinpitari tëranta' natëyátërapihüë' ni'ton, napotopi. Inapita nontaton, itapon:

⁶—Pahuanarin caso' paca'huaso'. Canpitaso nipirinhüë' onporosona yapa'patama', noya paco'. ⁷Canpitaso' piyapi'sa' co no'huirinhüë' natëyátërapihüë'. Caso nipirinhüë' no'huirinaco. “Co noyahuë' ninama',” itërahuëso marë' no'huirinaco. ⁸Napoaton paatoma', niyontonpiso tahuëri na'huëco'. Co ipora pa'sarahüë'. Pahuanarin paca'huaso', itërin.

⁹Ina tosahuaton, ina quëranchin ya'huërarin.

Quisosonta' Cotia parti pa'ninso'

¹⁰Iinpita nani pa'pachinara, Quisosonta' pa'nin niyontonpiso tahuëri na'huëcaso marë'. Pa'pirinhüë', co piyapi'sa' ni'tërantapaquë pa'ninhüë'.

Po'oana quëran pochin pa'nin. ¹¹Inaquë cotioro'sari yonisápirinhüë'.

—¿Intohuata' Quisoso ipora? tosapí.

¹²Nisha nisha yonquiatona', ninontopi. “Inaso' noya quëmapi,” topi a'naquën. A'napitaso nipirinhüë' tapona': “Co noyahuë'. Yanonpintërinpoa',” topi.

¹³Napopirinhüë', hua'ano'sa' tē'huatatona', po'oana quëran ninontopi.

¹⁴Simana huancana Quisoso Yosë chinotopiso pëiquë pa'nin. Inaquë a'chinarin. ¹⁵Cotioro'sa' natanahuatona', pa'yanpi.

—¿Onporahuatonta' iso quëmapi co na'con quirica nitotaponahuë', noyá nitotërin? topi.

¹⁶Napohuachinara, Quisosori itapon:

—Co caora yonquinëhuë' quëran a'chinhüë'. Tata Yosë a'paimarincoso' sha'huitohuachincora, canta' a'chinarahuë'. ¹⁷Cancanëma quëran huarë' Yosë yanatëhuatama', no'tëquënhüë' anitotarinquëma': “Co inaora yonquinë quëran a'chininhüë'. Yosë nanamën chachin a'chinarin,” tosamama'.

¹⁸A'naquënsa' inahuara yonquinëna quëran a'chinpi. Piyapi'sari pa'yatacaiso marë' napopi. Caso' nipirinhüë' Yosëíchin yonquiato, no'tëquënhüë' a'chinhüë'. Inaíchin pa'yatacaiso' ya'huërin, tēnahüë. Co nonpintëranquëmahüë'.

¹⁹Moisësë iráca pënëntopirinhüë', co a'nayanquëma tëranta' natëramahuë'. ¿Onpoatonta' yatëparamaco? itërin.

²⁰—¿Quëmaso' sopai ya'coancantërinquënhüë' ni'ton, hua'yantëran! ¿Inta' yatëparinquënhüë' itopi.

²¹—Chinoto tahuëri a'na quëmapi anoyatërahuë. “Chinoto tahuëri nipirinhüë', co chinotërinhuë',” ta'toma', canpitaso' pa'yanama'. ²²Ni'cochi. Co canpita tëranta' ya'ipi chinoto tahuëri chinotëramahuë'. Iráca shimashonëma' sha'huitërinënuënhüë' marca acocaso'.

“Hui'nanpita posa tahuëritohuachina', marca acotoco',” itërinpoa' Moisë-sënta'. Posa tahuëri nanihuachina, marca acotërama'. Chinoto tahuëri nisapirinhüë', acotërama'. ²³Chinoto tahuëri niponahuë', marca niacotërama'. Moisëse pënëntërinso' natëcaso marë' naporama'. Inapoapomarahüë', çonpoatomata' nipachin chinoto tahuëri piyapi anoyatërahuëso marë' no'huiramaco? ²⁴Ama quënanamasoráchin yonquiatoma', sha'huirapicosohüë'. Yonquinënpoa quëran huarë' Yosë ni'sarinpoo'. Ina nitotatoma', no'tëquën yonquico', itërin Quisosori.

Cristo inápa quëran o'marinso'

²⁵Ina quëran ya'huëhuano'sari Quisoso quënanahuatona', ninontopi.

—¿Isona quëmapi yatëpapiso' ti?

²⁶Ni'cochi. A'ninquëchin a'chinapirinhüë', co incari tëranta' no'huirinhüë'. Hua'ano'sarinta' natëtona': “Inaso' Cristo, Yosëri a'paimarinso',” ¿tomarai huachi ti? nitopi.

²⁷—Napochináchin, nipirinhüë' Quisoso intohua quëransona huë'ninso' nitotërehua'. Cristoso huë'pachin intohua quëransona huë'ninso', co insonta nitotarinhüë', nitopi.

²⁸Quisososo nipirinhüë', Yosë chinotopiso pëiquë chiníquën itaantarín:

—¿Nohuitëramaco ti? Intohua quëranso' huë'nahuëso' nitotapomarahüë', co tëhuëchachin nohuitëramacohüë'. Co caora nohuanto, o'marahüë'. Yosë nohuanton, o'marahüë. Inaso' no'tëquën nonin. Nipirinhüë', inanta' co nohuitëramahüë'. ²⁹Caso nipirinhüë' ina nohuitërahuë. Inatohua' ya'huëpirahuë', isoro'paquë a'paimarinco, itërin.

³⁰Ina topachina, hua'ano'sari tashinan pëiquë po'mocaiso marë' yamápirinhüë', Yosë nohuanton, co chiminacaso'

naniyatërarinhüë' ni'ton, co mápihuë'. ³¹Hua'ano'sariso' no'huipirinhüë', na'a piyapi'sari Quisoso yanatëpi.

—Cristo o'mahuachin, iso quëmapi quëran na'con na'con ta'ma' ¿Yosë pochin niquimarë'po ti? topi.

Tashinan pëiquë yapo'mopiso'

³²Ina pochin ninontopiso', parisioro'sa' natantopi. Natantahuatona', corto hua'ano'sarë chachin ponisioro'sa' a'papi Quisoso macacaiso marë'.

³³Huë'pirinhüë', Quisosori itërin:

—Co hua'qui' canpitaro'co ya'huapohüë'. Pa'miatarahuë. Yosë nohuanton, o'marahüë. Inaquë chachin panantarahüë. ³⁴Naporo' yonípiramacohüenta', co quënanaramacohüë'. Insëquësona pa'pato canpitaso' co nanitaramahüë' pacacamaso', itërin.

³⁵Hua'ano'sa capini ninontopi.

—¿Intohuata' yapaaton naporinso'? “Co quënanaramacohüë',” tënin. Nisha piyapi'sa' ya'huëpi parti a'naquën cotioro'sa' yacapatonpi. Inaquë paaton, nisha piyapi'sa' a'chintapon nimara.

³⁶¿Ma'ta' tapon naporin? “Yonípiramacohüenta', co quënanaramacohüë'. Insëquësona pa'nahuëquë co canpitaso' nanitaramahüë' pacacamaso',” toconin, nitopi.

Nanpirin i'sha

³⁷Pita ta'huantërinso' tahuëri na'con na'con yonquipiso' ni'ton, notohuaro' piyapi'sa' niyontonpi. Naporo' Quisosori huanirahuaton, chiníquën itapon:

—Yamororëso pochin cancantohuatama', huëco' imaco sano cancantamaso marë'. ³⁸Natëhuatamaco, cancanëmaquë nanpirin ii' ya'huëtarinquëma'. Pancai' no'pa quëran pipirínso pochin cancanëmaquë ya'huërápon. Yosë quiricannëquë naporin, itërin.

³⁹ Quisoso imapatèhua', Ispirito Santo ya'coancantarinpoa'. Ina yonquiaton, napotèrin. Naporo' Quisoso co inápaquë pantayátèrarinhuë'. Napoaton co Ispirito Santori piyapi'sa' noyá ya'coancanchátèrarinhuë'. (Ina ya'coancan-tohuachinpoa', na'con catahuarinpoa' noya cancantacaso marë'. Ina quëran a'napitanta' Yosë anohuitarihua', tapon naporin.)

Nisha nisha yonquipiso'

⁴⁰ Quisoso naporinso' natanahuatona', nisha nisha yonquipi.

—Tèhuëchachin isoso' pënëntona'pi ninarèhuaso', topi.

⁴¹—Cristo mini tènahuë, ténin a'naquë'n.

—Co inahuë' nimara. Cristo naporini co Cariria parti quëran huë'itonhuë'.

⁴² ¿Co'ta “Tapico' shiin ni'ton, ina nina-nonë'nquë chachin nasitapon? Pirinque nasitapon,” ténin Yosë quiricanë'nquë, topi a'naquë'onta'.

⁴³ Ina pochin ninontatona', nisha nisha yonquipi. ⁴⁴ A'naquë'ninta' tashinan pëiquë po'mocaiso marë' yamápirinahuë', co mápihuë'.

Hua'ano'sa' co natëpiso'huë'

⁴⁵ Ina marë' ponisiario'sa' nani a'papi. Hua'ano'sari chachin a'pápirinahuë', topinan huënantapi.

—¿Onpoatomata' co manamahuë'? itopi.

⁴⁶—¿Co insonta' ina pochin a'chin-chininhuë'! itopi.

⁴⁷ Ina quëran parisioro'sari itapona': —Nani nonpintèrinquëma' ni'ton, ¿canpitanta' natërama' pa'? ⁴⁸ Ni'cochi. Co inso hua'ano'sari tëranta' ina natë-rinhuë'. Parisioro'sacointa' co natë-raihuë'. ⁴⁹ Topinan piyapi'sariachin natëpirinahuë', inapitaso' co Moisësë

pënëntèrinso' nitotopihuë' ni'ton, Yosëri ana'intarin, tënai, itopi.

⁵⁰ Nicotimonta' inaquë ya'huërin, i'huapo' tashi' Quisoso nicapon pa'ninso'. Inanta' cotio hua'an ni'ton, itapon:

⁵¹—Moisësë pënëntèrinso' natèrèhua'. Nani pënëninpoa'. “Ama topinan quëran ana'intocoso'huë'. No'tëquë'n nito-taquë huarë' ana'intacaso' ya'huërin,” ténin. Napoaton canpoanta' Quisoso a'chininso' natahuan'. Naporinsonta' nitotahua'. Co topinan quëran ana'intacaso' ya'huërinhuë', tènahuë, itërin.

⁵²—¿Quëmanta' Cariria parti quëran huë'nan? Yosë quiricanë'n nontëquë'. Pënëntona'pi co onporonta' Cariria quëran huëcaponhuë', itopi.

Oshahuana'pi sha'huirapipiso'

[⁵³ Ina quëran piyapi'sa' yanquëëra-huatona', ya'huëpi'pa' paantapi.

8 ¹ Quisososo nipirinhuë' Oriposë panë'nquë pa'nin. ² Tahuëririnque tashiramiachin Yosë chinotopiso pëiquë paantarin. Na'a piyapi'sa' huë'pi ina natanacaiso marë'. Inaquë huënsërahuaton, a'chinapirinhuë', ³ Cotio maestro'sa', parisioro'sa', inapita huëcatona', a'na sanapi quëpi. So'yahuan nipirinhuë', nisha quëmapiri ichihuë'ërin. Nani quënanpi ni'ton, masahuatona', Quisosoquë quëpi. Sanapi huancánachin ahuanirahuatona', Quisoso itapona':

⁴—Maistro, iso sanapi so'yahuan nipirinhuë', nisha quëmapiri ichihuë'ërin, quënanai. ⁵ Iráca Moisësë pënëninpoa'. “Monshihuanpispopita na'piquë t'ëyaratoma', tëpaco',” ténin. ¿Ma'ta' ténan quëma ipora? ¿Tëpa'li ti? itopi.

⁶ Quisoso atëhuërahuatona' sha'huirapicaiso marë' natanapi. Quisososo nipirinhuë' i'chorahuaton, imirin quëran no'paquë ninshitarin.

⁷—¿Ma'ta' onpochii? Sha'huitocoi, itantahuachinara, huaniantarin.

—Noyahua'. Insonquëma tëranta' co pi'pian tëranta' oshahuanpatamahuë', inariton na'pique të'yarain, itërin.

⁸Ina quëran i'choantarahuaton, no'paquë ninshitaantarin. ⁹Ina natanahuatona', a'naya a'naya pa'pi. Mashoro'sa'ton pa'pi. Ina quëran a'naya a'naya pa'pi. Ya'ipiya pa'pachinara, sanapiíchin huaniárin. ¹⁰Quisoso huaniantarahuaton, itapon:

—¿Inso huachi, imoya, quëmapi'sa' yaana'intërinënquënso'? ¿Co huachi yaana'intërinënquënhuë'? itërin.

¹¹—Nani pa'pi Siniro, itërin.

—Co carinquëonta' yaana'intëranquënhuë'. Paaton, ama huachi aquëtë' oshahuaantaquësöhuë'. Noya niquë huachi, itërin. Napotöhuachina, pa'nin.]

Quisoso a'pintërinpoaso'

¹²Ina quëran piyapi'sa' a'chintantarin.

—Caso' a'pintatë pochin nicato, ya'ipi piyapi'sa' no'tëquën anitotarahuë. Imapatamaco, co huachi tashinan pochin cancantaramahuë'. Tahuëri pochin cancantarama'. Ina pochin cancantöhuatama', Yosë nohuitatoma' nanpimiatarama'. ¹³Parisioro'sari natanahuatona', itapona':

—Quëmaora yonquinën quëran naporan. Co natëca'huainquënso' ya'huërinhuë', itopi.

¹⁴—Caora yonquinëhuë quëran napopirahuë', tëhuëchachin no'tëquën nonahuë. Intohua quëransona o'marahuëso' nitotërahuë. A'na tahuëri inatohua chachin panantarahuë. Casáchin ina nitotërahuë. Canpitaso nipi-rinhuë' co nitotëramahuë'. Napoaton natëcamacoso' ya'huërin. ¹⁵Canpitaso' piyapi'sa' inahuara yonquipiso pochin napoonin yonquirapitomaco sha'hui-rama'. Caso nipirinhuë', co insonta ina pochin yonquirapito sha'huirahuë'.

¹⁶Sha'huihuatëraso napoaponahuë', no'tëquën sha'huirahuë. Co casáchin sha'huirahuë'. Tatahuënta' ina pochachin yonquiaton sha'huitarinquëma'. Ina a'paimarinco. ¹⁷Moisësë pënëntë-rinso' ya'huëtërinquëma'. Inaquë iráca ninshitërin. “A'na piyapiáchin sha'huihuachina, nonpiámara. Nipirinhuë', cato' piyapi inachachin sha'huihuachina', naporö huarë' natëtacaso' ya'huërin,” tënin. ¹⁸Carinquëma' nani sha'huitaranquëma'. Tatahuënta' inachachin anitotarinquëma'. Ina a'paimarinco, itërin Quisosori.

¹⁹—¿Insëquëta' tataparín? itopi.

—Canpitaso' co ina nohuitëramahuë'. Canta' co tëhuëchachin nohuitëramacöhuë'. Nohuitëramaco naporini, tatahuënta' nohuichitomahuë', itërin.

²⁰Yosë chinotopiso pëiquë a'chintaton, napotërin. Coriqui cacón notënanquë a'chintarin. Yosë nohuantón, co chiminacaso' naniyatërarinhuë'. Napoaton co insoari tëranta' maninhuë'.

Quisoso pa'miatarinso'

²¹Ina quëran itantarín:

—A'na tahuëri pa'miatarahuë. Naporö yonpíramacöhuënta', co quënanaramacöhuë'. Oshanëmarë'quëma chachin chiminarama'. Insëquësona pa'pato, co canpitaso' nanitaramahuë' pacacamaso', itërin. ²²Ina natanahuatona', cotioro'sa' ninontopi.

—¿Ma'ta' tapon naporín? “Insëquësona pa'pato, co nanitaramahuë' pacacamaso',” itërinpoa'. ¿Yanitëpamara ti? nitopi.

²³—Canpitaso' isoro'paquë ya'huatoma', a'napita piyapi'sa pochin yonquirama'. Caso nipirinhuë' inápa quëran o'marahuë ni'to, Yosë pochin yonquirahuë. ²⁴Napoaton napotëranquëma'. Caso iráca quëran huarë' ya'huato,

ya'huëmiatarahuë. Co natëhuatama-cohuë', oshanëmarë'quëma chachin chiminarama', itërin.

²⁵Napohuachina:

—¿Inquënta' quëmaso'? itopi.

—Nani iráca quëran huarë' sha'huitëranquëma'. Ca inaco tënahüë.

²⁶Canpitaso co noyahuë' ninama ni'ton, na'con sha'huita'huanquëmaso ya'huërin. A'paimarincoso' no'tëquënáchin nonin. Ina sha'huitohuachincora natanato, ina chachin sha'huitaranquëma', tënin.

²⁷Tata Yosë tapon naporinso' co nitotopihuë'.

²⁸—Yosë quëran quëmapico niporahuë', corosëquë achinpiarinaco. Naporo huarë' ca ya'huëmiatarahuëso' nohuítaramaco. Naporahuatón: “Tëhuëchachin co inaora yonquinën quëran a'chininhuë'. Pa'pini a'chintërinso chachin a'chinin,” tosarama'. ²⁹Tatahuë a'paimarinco ni'ton, ca'taninco. Ina nohuantërinso'ráchin no'tëquënatërahuë ni'ton, co patarincohuë', itërin.

³⁰Itohuachina, na'a piyapi'sari “No'tëquë nontërinpoa',” ta'tona', natëpi.

Sopairi camairinso'

³¹Ina quëran nasha imarinsopita itantarin:

—Carinquëma' a'chintëranquëmaso' noya natëhuatama', noya imasaramaco.

³²Imamiatohuatamaco, no'tëquënyonquiarama'. Co insonta' camaiarinquëmahuë', itërin.

³³—Quiyaso' Apraan shinpitacoi. Co onporonta' a'napita camairinacoihuë'. ¿Onpoatonta': “Co insonta' camaiarinquëmahuë',” itërancoi? itopi.

³⁴—No'tëquënitëranquëma'. Co noyahuë' nipatama', sopai hua'an camaiarinquëma'. Piyapinënpita pochin nisarama'. Co canpitaora nanitaramahuë'

oshanëma' naniantamaso'. Sopai camaihuachinquëma', co noyahuë' nisarama'. ³⁵Ni'co'. Patron ya'huërinquë piyapinën co ya'huëmiatërinhuë'. Patronëni nohuantohuachina, ocoiantarin. Hui'ninso nipirinhüë' ya'huëmiatarin. ³⁶Yosë hui'ninco ni'to, catahuahuatëinquëma', cha'ësarama'. Co huachi insonta' camaiantarinquëmahuë'. ³⁷Canpitaso' Apraan shinpitanquëma' nipomarahüë', yatëparamaco. A'chintopiranquëmahuë', nonahuëso' co yanatëramahuë'. ³⁸Tatahuë anitotërinco' natëto sha'huitaranquëma'. Canpitaso nipirinhüë', ma'sona tatanëma pochin nininso' camaihuachinquëmara, natërama', itërin Quisosori.

³⁹—Apraan mini quiyaso tatanëhuëi, itopi.

—Apraan pochin cancantërama' naporini, ina pochin noya niitomahuë'. ⁴⁰Yosë anitotërinco chachin no'tëquënyonquiarahuë', yatëparamaco. Apraanso' co ina pochin yonquirinhüë'. Yosë nanamën noya natërin. ⁴¹Canpitaso nipirinhüë' tatanëma pochin nininso' nonanama', itërin.

—Co quiyaso' ma'papia'huaro'sa-coihuë'. Yosë chachin tatanëhuëi. Inasáchin natërai, itaantapi.

⁴²Napotohuachinara:

—Yosëso' tatanëma' naporini, nosoro'itomacohüë'. Yosë quëran o'marahüë. Co caora nohuanto, o'marahüë'. Yosë a'paimarinco. ⁴³A'chintopiranquëmahuë', ¿onpoatomata' co natanamacohüë'? Co natëtochináchinhuë' cancantërama' ni'ton, co nanitëramahuë' natanamacoso' tënahüë. ⁴⁴Sopai hua'an mini tataparinquëmaso'. Ina pochin cancantatoma', inasáchin natërama'. Iráca quëran huarë' piyapi'sa' tëpana'pi inaso'. Co no'tëquënitononinhüë'

ni'ton, co pi'pisha tēranta' natēcaso' ya'huērinhue'. Pa'pi nonpintē' inaso'. Inachin, nonpinacoraschin cancantērin. Ina nohuanton, nonpinē'. ⁴⁵No'tēquēn pēnēnanquēma' ni'ton, co yanatēramacohue'. ⁴⁶¿Inquēmata' nanitērama' no'tēquēn sha'huirapiamacoso'? “Co noyahuē' nicon, oshahuanan,” itohuatamaco, nonpinarama'. Caso' no'tēquēn nontaranquēma', nipirinhue', ¿onpoatomata' co natēramacohue'? tēnahuē. ⁴⁷Yosē piyapinēnpita ina nanamēn noya natanpi. Canpitaso nipirinhue' co Yosē piyapinēnquēmahuē' ni'ton, co yanatanamahuē', itaantarin Quisosori.

**Co'huara Apraan
nasichatērasohue',
Quisoso ya'huērins'o'**

⁴⁸Ina natanahuatona' hua'ano'sari itantapi:

—¿Co'ta quēmaso' Samaria piyapinquēn? tēnai. “Sopai ya'coancantērinquēn ni'ton, hua'yantēran,” topatēira, no'tēquēn napotērainquēn, itopi.

⁴⁹—Co sopai ya'coancantērincohuē'. Tatahuē noya nicato natērahuē. Canpitaso nipirinhue' nocanatomaco, pinoramaco. ⁵⁰Co noya ni'piramacohue', co ina yonquirahuē'. Yosēso' noya ni'ninco. Inaso' coisē pochin nicon, no'tēquēnáchin yonquirin. ⁵¹No'tēquēn itaranquēma'. Natēhuatamaco, co chiminaramahuē', itērin Quisosori.

⁵²—Sopai mini nani ya'coancantērinquēn. Co huachi yonquiranhue'. Apraan nani chiminin. Pēnēntona'piro'santa' chiminpi anta'. Quēmaso nipirinhue': “Natēhuatamaco, co chiminaramahuē'” itērancoi. ⁵³Tata Apraan, pēnēntona'piro'sa', inapita chiminpi. ¿Inapita quēran quēmaso' chini chiníquēn nanantēran ti? ¿In pochinta' cancantaton, naporan? itaantapi cotioro'sari.

⁵⁴—Casáchin “Noyaco,” tēnahuē naporini, topinan quēran napo'itohue'. Nipirinhue', Tata Yosē noya ni'ninco. Canpitanta': “Ina chinotērai,” tēnamaso'. ⁵⁵Co inaso' nohuitopiramahuē', caso' nohuitērahuē. Ya'ipi noninso' natērahuē. “Co nohuitērahuē,” tēnahuē naporini, canpita pochachin canta' nonpiintohue'. ⁵⁶Tata Apraan yonquirinco. “A'na tahuēri Yosēri a'paimarins'o' o'mamarin,” ta'ton, noya cancantērin. Nani ni'ninco ni'ton, noya cancantērin, itērin Quisosori.

⁵⁷—Co quēmaso' a'natērāpo shonca pi'lipichátēraponahuē', ¿Apraan ni'nan ti? itopi.

⁵⁸—No'tēquēn sha'huitēranquēma'. Co'huara Apraan nasichatērasohue', caso' ya'huárahue', itērin.

⁵⁹Ina quēran na'piro'sa' masahuatona', yatē'yarapi. Quisososo nipirinhue' na'pirahuaton, Yosē chinotopiso pēi quēran pipirin.

Somaraya anoyatērinso'

9 ¹Quisoso pa'sahuaton, a'na quēmapi quēnanconin, somaraya nininso'. Hua'huatērin quēran huarē' co manta' ni'tērinhuē'. ²Ca'tano'sanēnpitacoi imarai ni'ton, quiyanta' ni'nai.

—¿Onpoatonta' Maistro iso quēmapi somaraya nasitērin? ¿Inaora oshanēn marē' nica? ¿A'shin, pa'pin, inapita oshanēna marē' nica? Sha'huitocoi nitochii, itērai.

³—Co inso oshanēn marē' ina pochin nasitērinhuē'. Yosē nohuanton, ina pochin hua'huatērin. Anoyatacaso marē' naporin. Piyapi'sa' ni'pachina', na'con na'con Yosē yonquiapi. “Ma noyacha Yosēso' nanitaparin paya,” tosapi. ⁴Ipora chachin catahuarahuē. Yosē natēto, ina marē' sacatarahuē. Co hua'qui' isoro'paquē ya'huarēhuahuē'.



A'na tahuëriáchin pochin ya'huërhua'. Shiarahuaton tashihuachin, co huachi nanitarihuahuë' ma'sha nicacaso'.⁵ Isoro'paquë ya'huasoco, a'pintërinso pochin ya'ipi piyapi'sa' no'tëquën anitotërahuë, itërincoi.

⁶Ina quëran no'paquë ipirahuaton, ashipiroterin. Ina quëran ina masahuaton, somaraya pashirayatërin.

⁷—Paaton Siroiquë nipa'morayaquë', itërin. Siroiso': "A'parinso'," tapon naporin.

Itohuachina, pa'nin. Inaquë nipa'morayahuachina, noya ni'tërin. Noya ni'tahuaton, ya'huërin'pa' pa'nin huachi.⁸ Ya'cariya ya'huëpisopitari quënanahuatona', pa'yanpi. Nani hua'qui' huënsëaton, coriqui ma'patërin. Somaraya ni'ton, topinan quëtöpi. Napaoton na'a

piyapi'sari nohuitöpi. Inapitari quënanahuatona', ninontöpi.

—¿Isona quëmapi i'hua coriqui ma'patërinso' ti? nitöpi.

⁹—Ina mini, tënin a'naquën.

—Ina pochin ya'nopirinhüë' co inahuë' topiraihuë', topi a'naquëonta'.

—Ca mini, co nishacohüë', tënin quëmapi'so'.

¹⁰—¿Onporahuatonta' iporasos' noya ni'tëran? itöpi.

¹¹—A'na quëmapi Quisoso itöpisos' no'pa ipitahuaton, shapiro' ninin quëran, pashirayatërinco. Ina quëran sha'huëtërinco: "Paaton Siroiquë nipa'morayaquë'," itërinco. Inaquë pa'sahuato, nipa'morayahuatëra, ni'tërahuë, itërin.

¹²—¿Intohuata' iporasos' itöpi.

—Ahuën. Co casos' nitotërahuë', tënin.

Hua'ano'sari natanpiso'

¹³Napohuachina, Parisioro'sataquë quëpapi. ¹⁴Chinoto tahuëri nipirinhue' Quisosori no'pa ipitahuaton, shipiro nininquë pashirayatahuaton, anoyarayäterin ni'ton, inaquë quëpapi.

¹⁵Parisioro'sari quënanahuatona', itopi: —¿Onpotahuatënquënta' anoyarayäterinquën? itopi.

—Shipiroquë pashirayäterinco. Nipa'morayarahuatëra, noya ni'tërahuë, itërin.

¹⁶—Ni'quëchi. Chinoto tahuëri nipirinhue', co Quisoso chinotërinhuë'. Napoaton co Yosë quëran o'marinhuë', topi a'naquën.

—¿Onporahuatonta' nipachin nanitërin somaraya a'naroáchin anoyatacaso'? Oshahuan naporini, co nanitapaitonhuë', topi a'naquënta'. Nisha nisha yonquipi.

¹⁷Napoaton quëmapi itantapona':

—Nani anoyarayäterinquën ni'quëhuarë', ¿ma'ta' quëma yonquiran? itopi.

—Yosëri acorin pënëntacaso marë' tënahue', itërin.

¹⁸Hua'ano'saso nipirinhue' co natëpihuë'. “Iso quëmapi co somaraya hua'huataponahuë', nonpiámara,” topi. Napoaton a'shin, pa'pin, inapita amatopi natanacaiso marë'. ¹⁹⁻²⁰Huë'pachinara, natanpi:

—¿Iso' hui'nán, somaraya hua'huatërinso'? itopi. Itohuachinara:

—Ina mini hui'nahuë. Somaraya hua'huatërin, itërin.

—¿Onporahuatonta' iporaso' noya ni'tërin? itopi.

²¹—Co quiyaso' nitotëraihuë'. ¿Incariso' anoyarayatomara? Nani mashotërin. Ina natanco' sha'huichinquëma', tënin pa'pin.

²²Cotio hua'ano'sa' të'huataton, napotërin. I'hua chachin hua'ano'sa capini ninontopi Quisoso imarinsopita ana'intacaiso marë'. “Quisososoi Cristo chachin,” topachina',

ocoia'ahua'. Ocoihuatëhua', co huachi nani-tapihuë' niyontopiso pëiquë huëcacaiso', nitopi. ²³Napoaton: “Nani mashotërin. Ina natanco'” itërin pa'pini.

²⁴Ina quëran hui'nin amatantapi.

—Yosë ni'sarinquën ni'quëhuarë', no'tëquën sha'huitocoi. Quisososoi' co noyahuë' ni'ton, oshahuanin, tënai, itopi.

²⁵—Ahuën. Oshahuamara. Co ina nitotërahuë'. Nipirinhue', anoyarayäterinco. I'hua co manta' quënantopirahuë', nani noya ni'tërahuë'. Inaíchín nitotërahuë', itërin.

²⁶—¿Ma'ta' onpotahuatënquën, anoyarayäterinquën? itaantapi.

²⁷—Nani sha'huitopiranquëmahuë', co yanatëramacohuë'. ¿Onpoatomata' naquëranchin yanatantaramaco? ¿Canpitanta' Quisoso yaimarama' ti? itërin.

²⁸Napohuachina, chiniquën no'huipi.

—Quëmari imasaran. Co quiyaso' nohuantëraihuë'. Moisésë imarai.

²⁹Yosëri iráca Moisésë nontërin. Quisoso nipirinhue' intohua quëransoi' huë'mara. Co nitotëraihuë', itopi.

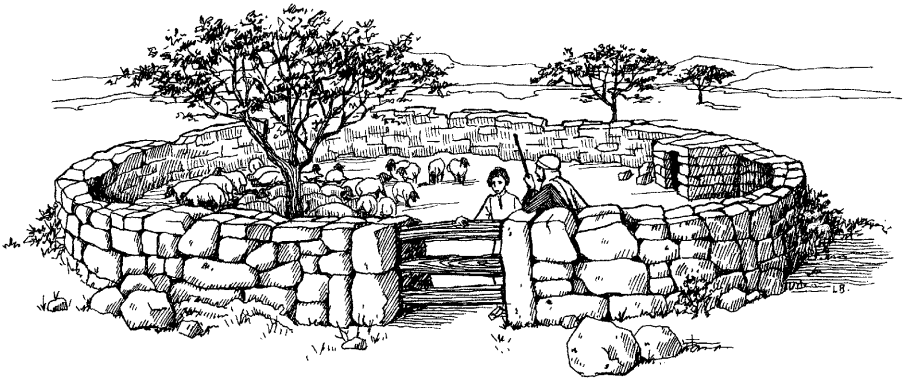
³⁰—¿Ma'pitacha tënama paya! Intohuaransona huë'ninso canpitaso co nitotopiramahuë', caso' anoyarayäterinco.

³¹Oshahuano'sari Yosë nontohuachina, co natanatonhuë', co catahuarinhuë'. Nipirinhue', Yosë chinotohuatëhua', noya natëhuatëhua', natanarinpoa'. Ina nitotëréhua'. ³²Somaraya hua'huatohuachina, co onporonta' anoyarayatochinpihuë'. ³³Co Yosë quëran o'marinhuë' naporini, co anoyarayachitoncohuë', tënahue', itërin.

³⁴—Quëmasoi' hua'huatapon quëran huarë' oshahuanaponahuë', ¿yaa'chintërancoi ti? itopi. Ina quëran ocoira-huatona', a'papi huachi.

Somaraya pochín nipiso'

³⁵Hua'ano'sari ocoirinsoi' natan-tahuaton, Quisoso pa'nin yonípon. Quënanconahuaton, itërin:



—Quëmapi Yosë quëran o'marinsol
¿natëran ti? itërin.

³⁶—¿Inta' Sinioro inaso'? Yanatëpi-
rahuë', itërin.

³⁷—Nani ni'nanco. Ca mini, nonta-
ranquënso', itërin.

³⁸—Natëranquën Sinioro, itahuaton,
isonin quëran Quisoso chinotërin.
³⁹Napotohuachina, Quisosori itërin:

—Isoro'paquë o'marahuë piyapi'sa'
no'tëquën sha'huita'huaso marë'. Soma-
rayaro'sa nipsisopita anoyarayatarahuë.
Napoaponahuë': "Quiyaso noya ni'tërai
topisopitaso', asomarayatë pochin
nitarahuë," itërin.

⁴⁰A'naquën parisioro'sa' inaquë
huanirahuatona', Quisoso natanapi.

—¿Napoahuarë quiyanta somara-
yacoí? itopi.

⁴¹—Somarayanquëma naporini, co
oshahuaintomahuë'. Nipirinhüë', "co
quiyaso somarayacoihuë'," tënamaso
marë' oshahuanama'. Ina marë' Yosë
ana'intarinquëma', itërin.

Ohuicaro'sa pochin nininso'

10 ¹Ina quëran Quisosori a'chin-
taantarín.

—Ohuicaro'sa naporin quëran a'chin-
chinquëma' natanco'. Ohuicaro'sa'
a'paicaiso marë' pairapipi. A'naíchin

ya'coana ya'huërin. A'naquën huëcaton,
co ya'coana quëran ya'coninhüë'.
Nanpërahuaton, ya'conin. Inaso' co
hua'anënhüë'. Ihuatë', matararo, inapita
ina pochin ya'conpi ohuica ihuatacaiso
marë'. ²Hua'anënso nipirinhüë' ya'coana
quëran ya'conahuaton, ohuicanënpita
a'pairin. ³Ina huë'pachina, ya'coana
a'paina'piri nohuitaton, i'soatërin.
Ohuicanënpitarinta' natanahuatona',
nohuianantopi. A'naya a'naya nininën
përapachina, co të'huatatonahuë',
a'naroáchin huë'pi. Huë'pachinara,
quëparin panpatëro' capacaiso marë'.
⁴Ohuicanënpita quëpahuachina,
quëchitërarín. Noninso' nohuianan-
tatona', imapi huachi. ⁵Nisha piyapiri
yaquëpahuachina, co yaimapihuë'. Co
noninso' nohuianantatonahuë', ta'a-
nanpipi, itërin Quisosori.

⁶Iso pënënto nanan sha'huitopirin-
huë', co nitotopihuë'.

—¿Ma'ta' tapon naporin? itopi.

Quisososo' ohuica hua'anën pochin ninin

⁷Napoaton itaantarín:

—Tëhuënhachin caso' ya'coana
pochin ninahuë. Ohuica pairapipiquë
yaya'conpatëra, ya'coana quëran
ya'conë'. ⁸Co'huara huë'shatërasocohüë',

na'a piyapi'sa' a'chinpirinahuë', inapitaso' ihuatëro'sa pochin nipi. Anishacancantacaiso marë' a'chinpi. Imarinacosopitaso nipirinhuë', co inapita natëpihuë'. ⁹Casáchin ya'coana pochin ninahuë. Ca quëran ya'conpatama', cha'ësarama'. Ohuicaros'a' pipirahuatona', noya coshatopi. Ina quëran ya'coantapi. Inapochachin imarinacosopita noya pa'sapi.

¹⁰Ihuatëro'sa' co noyahuë' yonquipi. Ihuatacaiso', tëpatacaiso', ata'huatacaiso inapita nicacaisoráchin yonquipi. Caso nipirinhuë' o'marahuë imarinacosopita Yosë nohuitacaiso marë'. Noya noya nanpicaiso marë' o'marahuë. ¹¹Caso' ohuica hua'anën pochin ninahuë. Imarinacosopita noya a'pairahuë. Hua'anën noya nipachina, ohuicanënpita a'paiton, co chiminacaso' tël'huatërinhuë'. Inapochachin canta' imarinacosopita marë' chiminarahuë. ¹²Inpriatoso nipirinhuë', pa'pini' huë'pachina, ohuicaros'a' ta'anapirin. Pa'piniri a'nara' macaso', ya'lipi ohuicaros'a' yanquëëpi. Inpriatoso' co hua'anënhuë' ni'ton, co ohuicaros'a' pa'poyatërinhuë'. ¹³Canacaso marëáchin sacatërin ni'ton, co inapita yonquiatonhuë', ta'ananpirin.

¹⁴Caso nipirinhuë' noya hua'anën pochin ninahuë. Imarinacosopita nohuitërahuë. Canta' nohuitërinaco. ¹⁵Tatahuë'rë'co ninohuitëraiso pochin nohuitërahuë. Nosoroato, inapita marë' chiminarahuë. ¹⁶A'napita piyapi'santa' oshaquëran imasarinaco. Nisha piyapiro'sa' niponaraihuë', yaimarinaco. Inapitanta' nohuitërahuë imainacoso marë'. A'chintacaso' ya'huërin. Nana-mëhuë natanpachina', natëarinaco. Ya'lipi imarinacosopita a'na huëntofnchin nisapi. Carisachin hua'anëntarahuë.

¹⁷Imarinacosopita yonquiato, caso' chiminarahuë noya noya

nanpianta'huaso marë'. Napoaton Tatahuë nosororinco. ¹⁸Caora nohuanto, imarinacosopita marë' chiminarahuë. Co nohuitërahuë' naporini, co tëpianacoso' nanichitonahuë'. Tatahuë sha'huitërinco ni'ton, chimina'huaso' nohuitërahuë. Ina nohuanton, nanopiantararahuë huachi, itërin.

¹⁹Ina natanahuatona', cotioro'sa' nisha nisha yonquipi.

²⁰—Sopairi nani ya'coancantërin ni'ton, hua'yantërin. ¿Ma'marëta nata-nama'? topi a'naquën.

²¹A'naquëniso nipirinhuë' noya natanpi. —Co sopairi ya'coancantërinhuë'. Noya a'chintërinpoa'. Hua'yantona'piso' co ina pochin noninhuë'. ¿Sopainta' ta'ma' somaraya anoyarayatacaso' nanichitonhuë' ti? topi.

Cotioro'sa' co Quisoso nohuitopisohuë'

²²Ina quëran a'na cotio niyontopiso tahuëri naniantarin. Naporos' Yosë chinotopiso' pëi' iráca anoyataantapiso' yonquiatona', “Yosparinquën Siniore,” itopi. Ina marë' na'a piyapi'sa' Quirosarinquë pa'sapi. Quisosonta' Yosë chinotopiso' pëiquë pa'nin. O'napi tahuëri ni'ton, ²³ishpanamën pochin nininquë pa'sarin, inaso “ishpana, Saromon ishpananën,” itopi nohuitatona'. ²⁴Na'a cotioro'sa' canquirahuatona', Quisoso ahuanapanipi. —Na'aro' natanpirainquënhuë', ¿onporo huarëta' sha'huitaponcoi? Quëmaso' Cristonquën nipatan, no'tëquën sha'huitocoi nitochii, itopi.

²⁵—Nani sha'huitopiranquëmahuë', co yanatëramacohuë'. “Tata Yosë chachin catahuarinco,” ta'to, sacai' nininso' ninahuë canpita nohuitamacoso marë'. ²⁶Nipirinhuë', canpitaso' co ohuicanëhuë pochin ninamahuë' ni'ton, co natëramacohuë'. ²⁷Caso' ohuica pël'tahuana'pi pochin

ninahuë. Imarinacosopita ohuicanëhuë-pita pochin ni'nahuë. Nohuitërahuë. Noya nataninaco. Nontohuatëra, natëtonaco, imarinaco. ²⁸Ca nohuanto, nanpimiatapi. Co parisitopiquë pa'sapihuë'. Noya a'pairahuë. Co insonta' osëretarinacohuë'. ²⁹Tata Yosë nohuanton, imarinaco. Inaso' chini chiniquën nanantërin. Co insonta' nanitërinhuë' Yosë quëran osërecaiso'. ³⁰Caso Tatahuëro'co napopinächin cancantërahuë, itërin Quisosori.

³¹Ina natanahuatona', naquëranchin na'piro'sa' maantapi. Tëpacaiso marë' maantapirinahuë', ³²Quisosori itaantarín: —Tata Yosë sha'huitërinco ni'ton, na'a piyapi'sa' anoyatërahuë: ¿Insota anoyatërahuëso marë' na'piquë yatëparamaco? itërin.

³³—Co ina marë' na'piquë yatëparainquënhuë'. Yosë pinoranso marë' napotainquën. Quëmaso' piyapinquën niponahuë', "Caso' Yosëco," toconan. Ina pochin nonan ni'ton, Yosë yaya'huëretëran, itopi.

³⁴Napotohuachinara, itantarín:

—Yosë pënëntërinso' quiricaquë nani ninshitopi: "Canpitaso' a'naya a'nayanquëma' Yosë pochin ninama'," tëninsos' nontërama'. ³⁵Yosëri chachin hua'ano'sa' acorinsos' yonquiaton, napotërin. Ya'ipi Yosë quiricanënsos' no'tëquën. Co pi'pisha tëranta' nonpininhuë'. ³⁶Tata Yosë chachin acorinco nanamën a'china'huaso marë'. Ina marë' isoro'paquë a'paimarínco. "Caso' Yosë hui'ninco," topatëra, çonpoatonta' ina marë' pinoramaco? tënhuë. ³⁷Co tatahuë pochin nipatohuë', ama natëcosohuë' ³⁸Co yanatëpiramacohuë', nani ma'sha Yosë pochin ninahuë ni'ton, natëco. Ina quëran nitotarama Tata Yosë pochachin ninahuëso'. Tata Yosënta' ca pochachin ninin, itërin.

³⁹Ina natanahuatona', naquëranchin tashinan pëiquë po'mocaiso marë' yamaantapirinahuë', cha'ërin.

⁴⁰Ina quëran Cortanii' aquëtëran paantarín. I'hua Coansha piyapi'sa' aporintërinquë ya'huërarín. ⁴¹Na'a piyapi'sa' ina nicapona' pa'pi. Ina ni'sahuatona', ninontopi.

—Coanshaso' co piyapi'sa' a'naroächin anoyatopirinhuë', no'tëquën sha'huitërinpoa'. "Quisososo' Yosëri a'paimarínso'," itohuachinpoara, no'tëquën nonin, nitopi. ⁴²Na'a piyapi'sa' inaquë paatona', Quisosos natërapí.

Nasaro chimininsos'

11 ¹⁻²Pitaniaquë a'na cania'pi ya'huërin, Nasaros itopiso'. Catos' oshinpita ya'huëtërin, Maria, Marta inapita itopiso'. Ina Maria a'na tahuëri Quisosos pa'morantëarin. Hua'sai' pa'ton nininsosquë pa'morantërahuaton, ainën quëran amirantërarín. Co'huara inapoyatërasohuë', yo'in chiniquën caniorín. ³Caniohuachina, oshinpitari piyapi a'papi Quisosos sha'huitacaso marë':

—Nosororanso' Siniros, chiniquën caniorín. Huëcaton ni'quiquë', itërin.

⁴Ina natanahuaton, ca'tano'sanënpita itapon:

—Tëhuëenchachin yo'in chiniquën canioponahuë', co chiminacaso marë' caniorínhuë'. Noyatohuachin, na'a piyapi'sari nicatona', na'con na'con Yosë yonquiapi. "Ma noyacha Yosëso' ni'ton, anoyatërin paya," tosapi. Canta' ina hui'ninco ni'ton, noya ni'sarinaco. Ina marë' caniorín, itërin.

⁵Nasaro, Marta, Maria, inapita pa'pi nosororín. ⁶Napoaponahuë', Nasaros caniorínsos' natantaponahuë', cato' tahuëri inaquë chachin i'huataantarín. ⁷Ina quëran ca'tano'sanënpitacoi itaponcoi:

—Huëco' iyaros'sa' Cotia parti paanta'ahua', itërincoi.

⁸—I'huamiächin Maistros, inaquë ya'huëpisopita tëpainënquënso marë'

na'piquè yatè'yarapirinènquènhuè',
 çinatohua chachin yapaantaran ti? itèrai.

⁹Napotohuatoira, Quisoso itaponcoi:

—Shonca cato' ora quèran i'huarin.

Tahuèri iratohuatèra, co i'parèhuè'.

Noya quènantatè', noya pa'nè'. ¹⁰Tashiso
 nipirinuè' iratohuatèra, i'parè'. Capa
 a'pininso' ni'ton, i'parè', itèrincoi.

¹¹Ina quèran itaantarincoi:

—Iya Nasaro huè'èrin. Nipirinuè',
 paato ochinanconapo, itèrincoi.

¹²—Huè'èrin ni'quèhuarè' Sinioro,
 noyatapon, itèrai.

¹³Topinan huè'èrin, topiraihuè'.

Nani chiminins' nitotaton, naporin.

¹⁴Napoaton no'tèquèn sha'huitèrincoi:

—Nasaro nani chiminin. ¹⁵I'huara
 aquètèran co paatorahuè', co anoya-
 tèrahuè'. Canpita na'con na'con natèa-
 macoso marè' isèquè ninarahuè. Inaso'
 noya ténahuè. Iporaso nipirinuè',
 huèco' inatohua' pa'ahua', itèrincoi.

¹⁶—Huèco' iyaro'sa' pa'ahua' canpoanta'
 inarè'quènpoa' chiminacaso marè',
 itèrincoi Tomasè, catopia'hua nininso'.

Quisosori ananpitaantacaso' yonquirinso'

¹⁷Napotohuachincoira, Pitaniaquè pa'nai.

Inaquè canconpiraihuè', nani Nasaro
 chiminin quènanconai. Nani catapini
 tahuèri na'pi naninquè ya'huèrin. ¹⁸Pita-
 niaso' Quirosarin ya'cariya ya'huèrin.
 Cara quiromitro pochin aquèrin. ¹⁹Na'a
 cotioro'sa' nani huè'pi Marta, Maria,
 inapita achinicananapona'. Yo'ina' chimi-
 ninso marè' nontapi ama aquètè' sètacaiso
 marèhuè'. ²⁰“Quisoso nani huè'sarin,” topa-
 chinara, Marta pa'nin nacapiapon. Mariaso
 nipirinuè' pèinèquè ya'huarin. ²¹Quisoso
 nacapirahuaton, Martari itapon:

—I'hua Sinioro isèquè ya'huèran
 naporini, co yo'yohuè chimiintonhuè'.

²²Chiminpirinuè', natèranquèn Sinioro.

Ma'sona Yosè nipatan, acotarinquèn,
 ténahuè, itèrin.

²³—Yo'yoparin nanpiantararin, itèrin
 Quisosori.

²⁴—Nanpiantacaso tahuèri nanihuachin,
 nanpiantararin, nitotèrahuè, ténin Marta.

²⁵—Cari ananpitaantarahuè. Casáchin
 nanpicaso' quètèrahuè. Insopitasona
 natèhuachinaco, chiminaponaraihuè',
 nanpiantarapi. ²⁶Natèrinacosopita chimin-
 pachina', co parisitomiatapihuè'. Co onpo-
 ronta' ta'huantapihuè'. No'tèquèn nonta-
 ranquèn. ¿Natèranco ti? itèrin Quisosori.

²⁷—Natèranquèn mini Sinioro.
 Tèhuèenchachin quèmaso' Cristo. Yosè
 hui'ninquèn. Isoro'paquè a'paimarin-
 quènso', itèrin.

Quisoso na'nèrinso'

²⁸Ina tosahuaton, Marta pa'nin cain
 sha'huitapon. Canconahuaton, sacaro
 quèran sha'huitèrin.

—Nani Maistro huè'nin. Yanontè-
 rinquèn, itèrin.

²⁹Ina natanahuaton, Maria a'naroá-
 chin huanirahuaton, nontapon pa'nin.

³⁰Quisososo' co ninanoquè canshatèrarin-
 huè'. Martari nacapirinquè quèparitèrin.

³¹Maria manorahuachina, cotioro'sa'
 huè'pisopitari ni'sapi. “Na'pi naninquè
 na'nèapon pa'samara,” ta'tona' imapi.

³²Mariaso' Quisosoquè canconahuaton,
 nantèn pirayan isonconin.

—I'hua Sinioro isèquè ya'huèran napo-
 rini, yo'yohuè co chimiintonhuè', itèrin.

³³Ina tosahuaton, na'nèrárin. Cotioro'-
 santa' na'nèrápi. Ina ni'sahuaton, Quisoso
 chininquè sètaton, co napion cancantèrin.

³⁴—¿Insèquèta' po'mopi? itèrin.

—Huèquè' Sinioro ni'quiquè', itopi.

³⁵Quisosonta' na'nèrin. ³⁶Ina ni'sa-
 huatona', cotioro'sa' nitapona':

—Ni'co'. Na'nèrin anta'. Pa'pi noso-
 rorin inarinta', itopi.

³⁷—Somaraya a'naroáchin anoyara-yatërin ni'quëhuarë', ¿ina nohuanton Nasaronta co chimiintonhuë' nimara ti? topi a'naquën.

Nasaro ananpitaantarinsó'

³⁸Quisoso sëtatón, na'pi naninquë Nasaro po'mopiquë pa'nin. Pancara'piquë nani pa'copitopi.

³⁹—Na'pi chi'huincaco', itërin Quisosori.

—Co', Siniro. Nani anarotarín. Nani catapini tahuëritërin, itërin oshini, Marta itopiso'.

⁴⁰—Ama imoya ina pochín yonquiquësohuë'. Yosë ya'ipiya nanitaparin. Natëhuatanco, Yosë nóya nininsó' ni'saran, itërin. ⁴¹Ina quëran na'pi

chi'huincatopi. Quisoso inápaquë në'pëtahuaton, Yosë nontërin:

—Nani Tata nontëranquën catahuan-coso marë'. Natanatonco, catahuaranco mini. Ina marë' "Yosparinquën," itëranquën. ⁴²Nani tahuëri natanatonco, catahuaranco noya nica'huaso marë'. Quëma chachin isoro'paquë a'paimaranco. Caso' nitotopirahuë', isopitaso' co nitotopihuë'. Inapita natëinacoso marë' a'ninquëchin nontaranquën, tënin.

⁴³Ina tosahuaton, chimipi chiníquën itapon:

—¡Iya Nasaro, pipirahuaton huëquë'! itërin.

⁴⁴Napotohuachina, chimipi nãpian-tarahuatón, pipirin. Pa'on, imirin, inapita në'mëtërinquë ya'ipi so'pinpinan



pipirin. Ya'pirionta' panioquë tonpora-yatopinan. Cotioro'sa' inachintopiso' ni'ton, ina pochin po'mopi.

—I'quiritoco' pa'in, itërin Quisosori. Napotohuachina, i'quiritopi.

**Quisoso macacaiso
marë' chinotopiso'**

(Mateo 26.1-5; Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2)

⁴⁵Cotioro'sa' huë'pisopitanta' ni'pi. Ananpitaantarinsò' ni'sahuatona', na'a natëpi. “Tëhuënhachin Yosëri catahuarin ni'ton, naporin,” topi. ⁴⁶A'naquënsò nipi-rinhuë' paatona', parisioro'sa' sha'huitonpi. ⁴⁷Ina natanahuatona', parisioro'sa', corto hua'ano'sa', inapita napopianáchin yonquiatona', ya'ipi cotio hua'ano'sa' ayontonpi ninontacaiso marë'.

—¿Ma'ta' onpotahua'? Ina quëmapì na'a piyapi'sa' a'naroáchin anoyatarin. Iporanta' a'na piyapi chiminpirinhuë', ananpitaantarin. “Yosëri chachin catahuarin,” topi. ⁴⁸Tananpitohuatëhua', ya'ipi piyapi'sari natërapì. Napohuachina', Noma copirno no'huitaton, sontaro'sa' a'paiarin. Huë'pachina', Yosë chinotërehuaso pëi' ohuatahuatona', ya'ipi cotioro'sanpoa' ata'huan-tarinënpoa' nimara, nitopi.

⁴⁹Ina quëran a'na corto hua'an Caihuasë itopisoari nontërin. Naporo pi'iquë inaso', chini chiníquën nanantërin. Inaso huanirahuaton, tapon:

—Canpitaso' co manta' nitotëramahuë'. ⁵⁰Chiminacaso' ya'huërin, ténahuë. Ama ya'lipinpoa' chiminacaso marëhuë' ina chimí'in. Ina noya noya canpoa marë', itërin.

⁵¹Napoaponahuë', co inaora yonquinën quëran naporinhuë'. Corto hua'an ni'ton, Yosë nohuanon, ninorin. Tëhuënhachin Quisoso cotioro'sa marë' chiminarin. ⁵²Nipirinhuë', co cotioro'sa marëáchin chiminarinhuë'.

Ya'ipi piyapi'sa' ya'huërenamën chiminarin. Natëhuachina', Yosëri hui'nin-pita pochin ni'sarin. A'naquënsò aquë ya'huëpirinahuë', imapachina', a'na huëntoíchin pochin nisapi. ⁵³Naporo tahuëri quëran huarë' cotio hua'ano'sa' yonquipi Quisoso tëpacaiso marë'.

⁵⁴Napoaton Quisoso co huachi nohuanterinhuë' a'ninquëchin cotio ninanoro'saquë paacaso'. Inotëro parti pirayan paaton, Iprainquë yacapatarin. Inaquë ca'tano'sanënpitacointa' yacapatonai.

⁵⁵Pascoa tahuëri nanirihuachina, na'a piyapi'sa' Quirosarinquë pa'pi. Co'huara Pascoa naniyatërasohuë', Yosë chinotopiso pëiquë pa'pi. “Moisësë camaitërinso' nipatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa',” ta'tona', pa'pi. ⁵⁶Inatohua' pa'sahuatona', Quisoso yonisápi. Chinotopiso pëiquë ya'conahuatona', ninontápi.

—Pascoa na'huëcaso marë' ¿Quisoso huëcapon to? topi a'naquënsò.

⁵⁷Corto hua'ano'sa', parisioro'sa', inapitaso' nani piyapi'sa' sha'huitopi: “Quisoso quënanpatama', sha'huitocoi maii,” itopi. Tashinan pëiquë po'mocaiso marë' napotopi.

Hua'saiquë oporantëtërinso'

(Mateo 26.6-13; Marcos 14.3-9)

12 ¹Saota tahuëri pahuanarin Pascoa nanicaso'. Naporo' Quisoso Pitaniaquë paantarin. Inaquë Nasaro ya'huërin, ananpitaantarinsò. ²Inaquë canconpatëira, ya'huëhuano'sa' amatërinacoi ca'pata'huaiso marë'. Quisoso nosoroatona', napopi. Martaso' cosharo' o'huinarin. Nasaronta' inaquë coshatarin. ³Naporo' Mariaso' a'na potiria pa'ton hua'sai' ya'huërinquë manin. Inaquë Quisoso nantëquën pashirantëtërin. Ina quëran

ainën quëran amirantërin. Ya'ipi pëi pimoanahuanin. ⁴Cotasë Iscariotiso nipirinhüë', co noyahuë' ni'nin. Inaso' Quisoso ca'tanaponahuë', yasha'hui-rapirin.

⁵—¿Onpoatonta' iso hua'sai' chiniarin? Pa'anin naporini, cara pasa tahuëri sacatërëso marë' canarëso pochin coriqui canaitonhuë'. Sa'ahuario'santa' quëchitonhuë', tënin Cotasë.

⁶Nipirinhüë', co sa'ahuario'sa' yonquiaton naporinhüë'. Yaihuataton, naporin. Inari chachin coriqui tanpantë' a'pairin ni'ton, pi'pian pi'pian ihuatarin. ⁷Napopirinhüë', Quisosori itërin:

—Iso sanapi tananpitëquë'. Noya naporinarinco. Chimina'huaso' yonquiaton, pashirantëtërinco pa'pitinacoso marë'. ⁸Nani tahuëri sa'ahuario'saso' ya'huë-rarin. Caso nipirinhüë', co isëquë ya'huëmiatarahuë', itërin.

Nasaronta' yatëpapiso'

⁹Quisoso Pitaniaquë ya'huëaso', na'a cotioro'sa' natantopi. Ina natantahuatona', huë'pi Quisoso nicapona'. Nasaronta' yani'pi. Quisosori ananpitaantarin ni'ton, yani'pi. ¹⁰⁻¹¹Ananpitaantarinso marë' na'aya'pi co huachi cotio hua'ano'sa' yanatëpihuë'. Inapita a'porahuatona', Quisoso imasapi. Napoaton hua'ano'sari yonquipi Nasaronta' tëpacaiso marë'.

Quirosarinquë canconinso'

(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11;

Lucas 19.28-40)

¹²Hua'huayätërahuë piyapi'sa' Quirosarinquë pa'sapi. Pascoa na'huëcaiso marë' inatohua' pa'sapi. Tahuëririnquë Quisosonta' inatohua chachin pa'sarin. Ina natantahuatona', ¹³mërëmë pochin nininso' mapi. Ina quëran nacapiapona' pa'sapi. Pa'yatatona', chiniquën itapona':

—¡Nichal'ëcoi Tata Yosë! ¡Ma noyacha Quisososo paya! ¡Quëmari chachin chiniquën nanan quëtëran! ¡Quëma nohuanton, isirairo'sacoi hua'anënta-rinco! tosapì.

¹⁴Mora quënanconahuaton, ina aipi Quisoso huënsërin. Iráca Yosë quiricanënnëquë, pënëntona'pi ninshitërin Quirosarinquë ya'huëpisopita nitotacaiso marë'.

¹⁵“Quirosarinquë ya'huëramasopita, ama pa'yancosohüë'.

Ni'co'. Hua'anëma' huë'sarin.

Mora hui'napishin aipi huënsëriarin.

Inaquë ya'mitahuaton huë'sarin,” tënin ninshitaton.

¹⁶Yosë quiricanën quëran ninorin. Ca'tano'sanënpitacoiso nipirinhüë', co ina yonquiraihuë'. Quisoso nanpian-tahuachina, naporo huarë' yonquirai. “Mora aipi chachin huënsërahuaton, Quirosarinquë huë'nin,” tënai.

¹⁷Nasaro ananpitaantarinso' ni'pisopita sha'huirápi. “Tëhuëchachin chiminpirinhüë', catapini tahuëri quëran Quisosori ananpitaantarin. Po'mopi quëran përarin quiyari ni'nai,” tosapì. ¹⁸Ina marë' notohuaro' piyapi'sa' Quisoso nacapiapona' pa'pi. ¹⁹Natanahuatona', parisioro'sa' ninontopi.

—Topinan quëran pënënpirëhuahuë', co piyapi'sa' pi'pisha tëranta' natërinënpoahuë'. ¡Ni'cochi! ¡Na'con na'con piyapi'sa' Quisoso imasapi! nitopi ninontatona'.

Cricoro'sari Quisoso yanontopiso'

²⁰A'naquën Crico piyapi'santa' Quirosarinquë huë'pi. Nisha piyapi niponahuë', Yosë yonquiapi anta'. Niyontopiso tahuëri ni'ton, Yosë chinotacaiso marë' huë'pi. ²¹Quisoso yanohuitatona', Pinipi nontipi. Pinipiso' Pitsaitaquë ya'huërin, Cariria parti ya'huërinso'.

—Quiyanta' iyasha Quisoso yano-huitopiraihué', itopi.

²²Ina natanahuaton, Antérisé sha'huitonin. Naporahuaton, cato chachin paatona', Quisoso sha'huitonpi. ²³Natanahuaton, itérin:

—Noya iyaro'sapa'. Nani tahuéri nanirin huachi. Yosé quéran quéma-pico ni'to, chiminapo. Ina quéran na'a piyapi'sa' noya ni'sarinaco. ²⁴No'téquén sha'huitéranquéma'. Tricoraya pochin ninin. Co sha'patérahue', co na'arin-hue'. A'naichin nisárin. Napoaponahué', sha'patéra, chiminin pochin niponahué', papotohuachina, na'a nitérin. ²⁵Canpitanta' isoro'paqué ya'huéinsopitará-chin yonquihuatama', topinan quéran nanpiarama'. Nipirinhue', Yosé na'con na'con yonquihuatama', ina nohuitatoma' noya nisarama'. Canpitaora nohuantéramasoáchin naniantohuatama', a'na tahuéri inápaqué nanpi-miatontarama'. ²⁶Nohuantérahue'so' yanipatama', ca pochin cancantatoma' imaco. Inséquésone pa'pato, piyapíné-huépita imasarinaco. Inquéma tēranta' ca maré' sacatohuatama', Yosé noya ni'sarinquéma', itérin Quisosori.

Chiminacaso' ninorinso'

²⁷Ina quéran itaantarín: “Iporaso' sétochinachin cancantérahue'. ¿Ma'ta' Yosé ichi? ténahué, yonquiato. Co parisi-ta'huaso' nohuantopirahué', 'Catahuaco Tata ama parisichisohué', co itarahue'. Chimina'huaso maré' o'marahué,” itahuaton, Yosé itapon: ²⁸“Catahuaco Tata nohuantéranso níi. Ina quéran piyapi'sa' nóya ni'sarinénquén,” itérin, Yosé nontaton. Itohuachina, inápa quéran Yoséri itérin: “Nani catahuaran-quén. Nohuantérahue'so ninan ni'ton, piyapi'sa' nóya ni'ninaco. Iporaso' catahuaantaranquén nohuantérahue'so

nicacaso maré'. Napoaton noya noya ni'sarinaco,” itérin Yoséri.

²⁹Piyapi'sa' natanahuatona', ninon-topi. “Huirátarin,” topi a'naquén.

—Co huirahué'. Anquéniri nontérin nimara, topi a'naquéonta'.

³⁰Napohuachinara, Quisosori itérin:

—Co ca maré' inápa quéran nonté-rincohué'. Canpita natéamacoso maré' nontérinco, natanama'. ³¹Iporaso' co natépisopitahué' no'huiarinaco ni'ton, ana'intacaso' ya'huérin huachi. Hua'qui' sopairi piyapi'sa' camaipirin-hue', cari minsérahuate, ocoiarahué'. ³²Co hua'quiya quéranhue' inápaqué achinpiarinaco. Ina quéran nisha nisha piyapi'sa' imasarinaco, itérin.

³³“Coroséqué chachin chiminapo,” tapon naporin. ³⁴Ina quéran natanin-sopitari itapona':

—Cristo nanpimiatarin. Co onporonta' chimianinhue', ténai. Yosé quiricanénqué naporin, nontérai. Quémaso nipirinhue' nisha nonan. “Yosé quéran quéma-pico niporahué', inápaqué achinpiarinaco,” ténan. ¿Onpoatonta' naporan? ¿Ma quémapinquenta' quémaso'? itopi.

³⁵—Iporáchin tahuéri pochin a'pintaranquéma'. Co huachi hua'qui' ya'hua-pohue'. A'pininso pochin no'téquén anitotéranquéma'. Anitotohuaténquéma', noya nico'. Ni'cona tashinan pochin cancantotama'. Tashinanqué iratohua-téra, chihuéré'. ³⁶Carinquéma' a'pintaran-quéma'. Co'huara pa'shantatérasocohue', natéco. Natéhuatamaco, canpitanta' tahuéri pochin cancantarama', itérin.

Ina tosahuaton, pa'nin. Co huachi a'ninquéchin iratérinhue'.

Tanshiréso pochin cancantopisopita

³⁷Nani na'a piyapi'sa' a'naroáchin anoyatérin. Cosharo' ana'atérin. Yosé

pochin nininso' nicaponaraihuë', co yanatëpihuë'. ³⁸Íráca Isaiasë pënëntaton, tapon:

“Nani a'chintopiraihuë', Sinioro.
Quëma nohuanton,
sacai' nininso' nani a'notopiraihuë'.

Na'con na'con piyapi'sa' co natërapihuë',” ténin.

³⁹No'tëquën ninorin. Napoaton co nanitopihuë' natëtacaiso'. Isaiasë chachin itantarin:

⁴⁰“Yosëri tananpitërin ni'ton,
tanshirëso pochin cancanta-
tona',
co natëtochináchinhuë' cancantopi.

Hua'qui' co yanatëpihuë' ni'ton, napotërin.

Noya ni'pi naporini, quënanchitonahuë'.

Noya natanpi naporini, natëchitonahuë'.

Imarinaco naporini, anoyacancanhitohuë',” ténin.

⁴¹Íráca co'huara Quisoso isoro'paquë huë'shamátërasohuë', Isaiasëri hua'narëso pochin quënanin. Quisososo' Yosë pochachin nóya ni'ton, ina yonquiaton, naporin.

⁴²Napoaponahuë', na'amiachin cotioro'sa' hua'ano'sanënpitarë chachin natëpi. Napopirinahuë', parisioro'sa' të'huatatoná', co a'ninquëchín sha'hui-pihuë'. “Niyontonpiso pëiro'sa quëran ocoihuachinënpoa',” ta'tona', ta'tápi.

⁴³Yosëáchin pa'yatacaiso nipirinhüë', piyapi'sari pa'yatacaiso' na'con na'con nohuantatona napopi.

**Co Quisoso a'chininso'
natëhuachinahuë',
ana'intacaso' ya'huërinso'**

⁴⁴Ina quëran Quisosori chiníquën nonaton, a'chintantarin ya'ipiya

natanacaiso marë'. “No'tëquën a'chintëranquëma'. Natëhuatamaco, co casáchin natëaramacohuë'. Tata Yosënta' natëarama anta'. Ina a'paimarinco. ⁴⁵Ca nohuito huatamaco, Yosënta' nohuitarama'. ⁴⁶Carinquëma' a'pintëranquëma'. Imapatamaco, co tashinan pochin cancantaramahuë'. Tahuëri pochin cancantarama'. Ina marë' isoro'paquë o'marahuë. ⁴⁷A'naquëma' natanpiramacohuë', co natëramacohuë'. Co natëhuatamacohuë', co carima' ana'intaranquëmahuë'. Co ina marë' o'marahuë'. Piyapi'sa' nicha'ëca'huaso marë' o'marahuë. ⁴⁸Co nohuantohuatamacohuë', a'chintëranquëmasonta' co natëhuatamahuë', canpitaora tëhuë-nëmaquë nina'intarama'. Nonahuëso chachin co natëramahuë' ni'ton, ayaro' tahuëri na'intaranquëma'. ⁴⁹Co caora yonquinhüë quëran a'chinahuë'. Tata Yosë sha'huitërinco nani ma'sha a'china'huaso'. ⁵⁰Yosë a'chininso' imapatama', ina nohuitatoma' nanpimiatarama huachi, ténahuë. Sha'huito huachincora, inachachin carinquëmanta' sha'huitaranquëma',” itërin.

Quisosori ca'tano'sanënpita pa'morantërinso'

13 ¹A'na tahuëríchin pahuanarin Pascoa nanicaso'. Naporo' naniarin Quisoso chiminaton, Tata Yosë'pa' panantacaso'. Ina nitotërin. Ca'tano'sanënpitacoi na'con nosororincoi. Chiminaquë huarë' nosoromiatërincoi.

²Inaro'coi coshatarai. Sopai hua'ani nani Cotasë ayonquirin Quisoso sha'huirapicaso marë'. Simon Iscarioti hui'nin inaso'. ³Quisososo nipirinhüë' ya'ipi nitotërin. Yosë ya'huërin quëran nani o'marin. Co hua'quiya quëranhuë' naquë-ranchin inatohua' panantararin. Tata Yosëri chini chiníquën nanan quëtërin ya'ipiya hua'anëntacaso marë'. Inanta'



nitotaton, coshatasocoi, ⁴Quisoso misa quëran huanirin. Aipi a'morinsol' ocirahuaton, paniocara masahuaton, nisol' nantërin. ⁵Ina quëran i'sha panticaquë oporahuaton, nantëhuëi pa'morantëra' piarincoi. A'naya a'naya pa'morantëatoncoi, paniocaraquë amirantërincoi.

⁶Simon Pitronta' yapa'morantëpirinhuë!, co nohuantërinhuë!

—Quëma Siniro, ¿yapa'morantëranco ti? itërin.

⁷—Ma'marësona napotaranquënso!, co ipora nitochâtëranhuë!. Oshaquëran nitotaran, itërin.

⁸—Co onporonta' caso' pa'morantëarancohuë!, itërin Pitrori.

—Co napotohuatënquënhuë!, co ca pochin cancantaton imamiatarancohuë!, itërin Quisosori.

⁹—Napoahuarë!, ama Siniro nantëhuërachin pa'motocosohuë!. Imirahuë, motohuë, inapitanta' ya'ipi pa'motoco, itërin.

¹⁰—Co ina nohuantërehuë!. Nani amahuatëra, co huachi në'huëtërehuë!. Nantëichin pa'morë!. Inapochachin nani anoyacancantëranquëma!. Ina piquëran co noyahuë! nipatama!, inanta! inquitaantaranquëma!. Ina quëran noya cancantaantarama!. Canpitaso! noyápiachin cancantërama!. A'naichinquëma! co noyápiachin cancantërinhuë!, itërin.

¹¹Cotasëri yasha'huirapirinsò' ninoton, naporin. Napoaton "A'naichinquëma' co noyápiachin cancantërinhuë'," ténin.

¹²Nani ya'ipicoi pa'morantëra'piatoncoi, a'moantarahuaton, huënsëantarin. Huënsëantarahuaton, a'chintërincoi.

—Ma'ta' tapo napotëranquëmaso' iyaro'sa', ¿nitotërama' to? Ina a'chinchinquëma'. ¹³Canpitaso' nontohuatamacora, "Maistro" itëramaco. "Sinioro" itëramaco anta'. No'tëquën yonquiatoma', napotëramaco. Canpita maiströnëmaco mini. Sinioroco ni'to, natëramaco. ¹⁴Canpita maiströnëmaco niporahuë', pa'morantëranquëma'. Napoaton canpita capininta' ina pochachin cancantoco'. ¹⁵Nani pa'morantëranquëma' nonanamacoso marë'. Canpitanta' ca pochin cancantatoma', ninosoroatoma' nicatahuaco'. ¹⁶Tëhuënhachin iyaro'sa' patronso' chiniquën nanantërin. Piyapinënpitaso nipirinhuë' co ina pochin chiniquën nanantopihuë'. Comisionëonta' co hua'anën pochin chiniquën nanantërinhuë'. ¹⁷Nani nitotërama' ipora. Ca pochin nipatama', nöya cancantarama'.

¹⁸"Co ya'ipinquëma' noya cancantëramahuë'. Shonca catoya'pinquëma' huayonanquëma' ca'tanamacoso marë'. Ya'ipinquëma' noyá nohuitëranquëma'. Yosë quiricanënuë' iráca naporin: 'A'nara' carë' coshataponahuë', inimicotarinco,' ténin. Ipora huarë' ina pochin nisarin. ¹⁹Apíra nitotato, sha'huitëranquëma'. Ma'sha onpotohuachinaco, yonquiarama'. 'Inaso' tëhuënhachin Cristo ni'ton, ninorin,' tosarama'. ²⁰No'tëquën sha'huitëranquëma'. Carinquëma' a'paranquëma' piyapi'sa' a'chintacamaso marë'. Natëhuachinënuëma', natëarinaco canta'. A'paranquëma' ni'ton, natëinënuëma'. Insosona natëhuachinco, Yosënta' natëarin. Ina a'paimarinco," itërincoi.

Cotasëri sha'huirapicaso' ninatorinsò'

(Mateo 26.20-25; Marcos 14.17-21;
Lucas 22.21-23)

²¹Naporo' Quisoso sëtërin. Chiniquën sëtaton, co napion cancantërin.

—No'tëquën sha'huitëranquëma'. Shonca catonquëma' ca'tanpiramacohuë', a'nayanquëma' sha'huirapiarinco, itërincoi.

²²Ina natanahuato, a'naya a'nayacoi nini'nai. "¿Inquënpoacha yasha'huirapirëhua' nicaya?" ténai, yonquiatoi.

²³Caso' Quisoso inchinanën quëran coshatërahuë. Na'con nosororinco ni'ton, inaporahuë'. ²⁴Simon Pitro imirin quëran tasatahuatonco, "nataniquë': ¿Incarita' sha'huirapiarin?" itërinco. ²⁵Napotohuachinco, amasha ya'carirahuato, natanahuë'.

—¿Inta' Sinioro yasha'huirapirinquën? itërahuë'.

²⁶—Iso pan, nocaroquë' i'shirahuato quëtarahuë. Insosona quëtohuato, ina sha'huirapiarinco, itërinco. Ina quëran i'shirahuaton, Cotasë quëtërin. Simon Iscarioti hui'nin inaso'. ²⁷Ina ma'pahua-china, sopairi ya'coancantërin huachi. Naporo' Quisosori itapon:

—Ma'sona yaninanso' manóton niquë', itërin.

²⁸Napotërinso' natanpiraihuë', ma'marësona napotërinso' co nitotëraihuë'.

²⁹Cotasëri coriqui tanpanantë' a'pairin ni'ton, ma'sha pita tahuëri marë' pa'anapon a'pamara, topirinahuë' a'naquën. Sa'ahua-ro'sa' coriqui quëtacaso marë' a'pamara, topirinahuë' a'naquëonta'. ³⁰Cotasëso nipirinhuë', cosharo' quëtërinso' ma'parahuaton, pipirin. Naporo' nani tashirin.

Nasha pochin ninosorocaso' pënëninso'

³¹Cotasë nani pipihuachina, Quisoso itantarincoi:

—Yosë quëran quëmapico ni'to, apira no'tëquën Yosë natëarahuë. Napoaton nóya ni'sarincó. Piyapi'sa' ni'pachinaco: “Ma noyacha Yosëso' ni'ton, na'con catahuarin paya,” tosapí. ³²Ina hui'ninco chachin ni'ton, piyapi'sa' nitotatona', na'con na'con Yosë yonquiapi. Ina quëran Yosë noya noya acoantarincó. Co hua'quiya quëranhuë' inapotarincó. ³³Hui'nahuëpita pochín ni'piranquëmahuë', co huachi hua'qui' ya'hua-pohuë'. Yonípiramacohuë', intohuaso' pa'nahuëquë, co nanitaramahuë' paca-camaso'. I'hua inachachin cotioro'santa' sha'huitërahuë. ³⁴Iporaso' nasha pochín pënënananquëma' noya ninosorocamaso pochachín, imaramacosopita capininta' ninosoroco'. ³⁵Ninosorohuatama', tëhuënchachin imaramacoso' nitotapí. “Quisoso imatona', noya noya ninosoroapi,” tosapí, itërin.

Pitrori nonpinapicaso' ninorinso'

(Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31;

Lucas 22.31-34)

³⁶Ina quëran Simon Pitrori itapon: —¿Intohuata' Siniro pa'saran? itërin. —Intohuaso' pa'pato, co ipora nani-tëranhuë' imaancoso'. A'na tahuëri imasaranco, itërin. ³⁷—¿Onpoatonta' Siniro co apira nanitërahuë' ima'huanquënso'? ¡Imaranquën ni'ton, yatëpapi-rinacohuënta', imamiataranquën! itërin. ³⁸—Yatëpapi-rinënquënhuënta', ¿imamiataranco ti? No'tëquën sha'huitaranquën. Ipora tashi chachin co'huara atari përasatërasohuë', cararo' nonpinapiaranco. “Co Quisoso nohuitërahuë',” tosarán, itërin Quisosori.

Quisoso ira pochín nininso'

14 ¹Ina quëran a'chintaantarín: “Ama pa'yancosohuë'. Ama sëtócosohuë'. Yosë natëco'. Canta' natëco.

‘Co naniantarincoihuë', ta'toma', nani tahuëri natëco. ²Tatahuë ya'huërinquë na'a pëi' ya'huërin. Co ya'huërinhuë' naporini, nani sha'huichitënquëmahuë'. Inatohua' panantarahuë canpita ya'huëcamaso marë' tapachinquëma'. ³Inatohua' pa'pato, tapatontahuatënquëma', o'mantararahuë. O'mantahuato, maquimaranquëma'. Carë'quëma' ya'huapoma'. Ina marë' o'mantararahuë. ⁴Intohuasona pa'sarahuëso' nitotërama'. Iranta' nani nohuitërama',” itërin.

⁵—¿Intohuata' Siniro pa'saranso'? Co nitotëraihuë'. ¿Onporahuatoita' ira nohuichii? itërin Tomasëri.

⁶—Ca ira pochínco. Ya'ipiya no'tëquën a'chintëranquëma'. Casáchin nãpicaso' quëtëranquëma'. Imaramacosopitarachín Yosë'pa' cancontarama'. ⁷Nohuito-huatamaco, Tatahuënta' nohuitarama'. Ipora quëran huarë' ina nohuitarama'. Nani ni'nama', itërincoi.

⁸—Tata a'notocoi ni'ii. Ina ni'patoí, nóya cancantarai huachi, itopirinhuë' Pinipiri.

⁹—Isonápo' pi'ipi iyasha, canpitaro'co ya'huëpirahuë', ¿co nohuichatëran-cohuë' ti? Ni'patamaco, tatahuënta' ni'nama'. ¿Onpoatonta' nipachín, “Tata a'notocoi ni'ii,” itëranco? ¹⁰Caso Tata Yosë pochachín ninahuë. Tata Yosënta' ca pochachín ninin. ¿Co ina iyasha, natëyatëranhuë' ti? A'chintohuatënquëmara, co caora yonquinëhuë quëran a'chínahuë'. Yosë yonquirinso chachín yonquiato, a'chintaranquëma'. Ina nohuanton, nani ma'sha nanitaparahuë. ¹¹Caso Tatahuë pochínco. Inanta' ca pochachín ninin. Napoaton ya'ipinquëma' natëco. Naporahuaton, nani ma'sha nanitaparahuëso' yonquiatoma', natëco, itërincoi.

¹²—Natanco' iyaro'sa' no'tëquën sha'huitaranquëma'. Tëhuënchachín

impatamaco, ca pochin nisarama'. Tata Yosë ya'huërin'pa' panantarahuë ni'ton, saca saca! nininsonta' nanitapaarama'. ¹³Ca pochin yonquihuatama', nanan quëchinquëma' Tatahuë nontacamasa marë'. "Hui'nán chachin nanan quëtërinco," ta'toma', ina nontoco'. Ca pochin cancantatoma', ma'sona nipatamaco acotaranquëma'. A'napitanta' Tata Yosë noya noya nicacaiso marë' inapoarahuë. Ina na'con nohuanterahuë. ¹⁴Ca pochin yonquiatoma', ma'sona nipatamaco acotaranquëma'.

Ispirito Santo a'patimarinpoaso'

¹⁵Ina quëran taantarín: "Nani pënënanquëma'. Nosorohuatamaco, natëaramaco. ¹⁶Inápaquë panantahuato, Tata nontarahuë Ispirito Santo a'patimarinquëma'. Inaso ca pochachin catahuarinquëma', achinicanarinquëma'. Co onporonta' patarinquëmahuë'. ¹⁷Ispirito Santoso' no'tëquënáchin nonin ni'ton, Yosë nanamën no'tëquën anitotarinquëma'. Co imarinacosopitasohuë' nipirínhuë' co ina natëpíhuë'. Napoaton co nohuitapíhuë'. Canpitaso nipirínhuë' nohuitarama'. Nani tahuëri catahuarinquëma'. Ya'coancantarinquëma'. ¹⁸Co sa'ahuario'sa' pochin nitaranquëmahuë'. Co patomiataranquëmahuë'. Ca nohuanto, Ispirito Santo ya'coancantarinquëma'. Ca pochachin catahuarinquëma'. ¹⁹Co hua'qui' isëquë ya'huapohuë'. Pa'pato, co imarinacosopitahuë' co huachi quënanarinacohuë'. Canpitaso nipirínhuë' quënaantaramaco. Nanpíantarahuë ni'ton, Yosë nohuitatoma' nanpímiatarama'. ²⁰Nani nanpíantahuato, noya noya nohuitaramaco. Tëhuëchachin Tata Yosë pochin ninahuëso' nitotarama'. Imamiataramaco ni'ton, canpitarë'co a'naíchin pochín nisarahuë. Ya'coancantaranquëma' ni'ton, nóya ninohuitaríhua'.

²¹Nani pënënanquëmaso' nitotatoma' natëhuatamaco, tëhuëchachin nosoroaramaco, tënahuë. Nosorohuatamaco, Tata Yosënta' nosoroarinquëma'. Carinquëmanta' nosoroaranquëma'. Inápaquë panantaporahuë', cancanëma quëran nontaranquëma'. Noya noya nohuitaramaco," itërin Quisosori.

²²—¿Onpoatonta' Sinioro, quiyaríachin noyá nohuitarínquën? ¿Co ya'ípi piyapí'sa' nohuitarínëncuënhuë' ti? itërin Cotasëri. A'na Cotasë inaso'. Co Cotasë Iscariotíhuë'.

²³Napotohuachina, Quisosori itërin: —Co ya'ípi piyapí'sa' nanitopíhuë' nohuitinacoso'. Insosona nosorohuachinaco, natëarinaco. Natëhuachinaco, Tata Yosëri nosoroarin. Inaro'co ya'coancantatoi, inaquë ya'huëarai. ²⁴Co'so' nosorohuachinacohuë', co natëarinacohuë'. Co caora yonquínëhuë quëran sha'huitëranquëmahuë'. Tata Yosë sha'huitohuachincora, inachachin sha'huitëranquëma'. Ina a'paimarinco.

²⁵Co'huara pantayatërasocohuë', sha'huitëranquëma'. ²⁶Inápaquë pantahuato, tatahuë nontarahuë, Ispirito Santo a'patimarinquëma'. Ca ya'huërenamëhuë o'mamarin. Inaso' achinicananarinquëma'. Ya'ípi Yosë nanamën a'chintarinquëma'. Catahuarínquëma' a'chintëranquëmaso' ama naníantacamasa marëhuë'. Catahuachínquëma', nóya yonquiantarama'.

²⁷Pantaporahuë', asanocancanaranquëma'. Tata Yosë natëto, co manta' të'huatërahüë'. Catahuaraanquëma' ca pochachin cancantacamasa marë'. Piyapí'sa' inahuara co sano cancantopíhuë'. A'naroáchin pa'yanpi. Carinquëmaso nipirínhuë' catahuaraanquëma' sano cancantacamasa marë'. Ama pa'yancosohuë'. Ama të'huacosohuë'.

²⁸Nani sha'huitëranquëma'. Inápaquë

pantaporahuë!, ya'coancantimaranquëma!. Tëhuëenchachin nosororamaco naporini, Tatahuëtaquë panantarahuëso marë! noya cancanchitomahuë!. Inaso! chini chiniquën nanantërin. ²⁹Co'huara pantayatërapohuë!, sha'huitaranquëma!. Inápaquë pantahuato, yonquiarama!. “Tëhuëenchachin ninoton, sha'huitërinpoa!” ta'toma!, noya noya natëaramaco. Ina marë! sha'huitaranquëma!.

³⁰Co huachi hua'qui! nontaranquëmahuë!. Sopai hua'an nohuanton, masarinaco. Inari camairin ni'ton, nani huë'sapi macainacoso marë!. Co caso! pi'pian tëranta! ina camaincosohuë! nipirinhüë!, ³¹co ta'arahuë!. Tata Yosë nosoroato, ina no'tëquën natëarahuë. Ina nohuanton, ma'sha onpoarahuë. Piyapi'sa! nicatonaco, “Tëhuëenchachin Yosë nosoroaton, natërin,” tosapi.

“Huëco! pa'ahua huachi,” itërincoi Quisoso.

**Opa nara'huaya nitërinso
pochin nininso!**

15 ¹Ina quëran itantarincoi: “Casáchin no'tëquën a'chintatëinquëma!, opa nara'huaya pochin ninahuë. Tata Yosëso! hua'anën pochin ninin. ²A'na së'paquën co nitohuachinahuë!, nishitëtërin. A'naquënso nipirinhüë! pi'pian nitërin. Ina së'para'huainpita pi'pian ni'quitërin na'con

na'con nitacaso marë!. Co ni'quitohuatërahuë!, co noya nitërinhuë!. ³Carinquëma! nani anoyacancantëranquëma!. A'chintëranquëmaso! natërama! ni'ton, anoyacancantëranquëma!. ⁴Imamiatatomo, nani tahuëri yonquiráco catahuainquëma!. Noya nichinpitërinso pochin nico!. Nara së'pa! nohuishatohuachina, co nitërinhuë!. Inapochachin co imamiatohuatamacohuë!, co nanitaparamahuë! noya nicacamaso!.

⁵Ca opa ya'huë pochinco. Canpitaso! së'paquën pochinquëma!. Ya'coancantaranquëma!. Nani tahuëri yonquihuatamaco, catahuaraanquëma!. Opa noya nitërinso pochin noya nisarama!. Canpitaora co nanitaramahuë! Yosë pochin cancantacamaso!. ⁶Nara së'pa! nohuishatohuachina, ahuirin. Masahuatona!, pënuë të'yatopi ahuiquitacaiso marë!. Inapochachin co imamiatohuatamacohuë!, Yosë ana'intarinquëma!.

⁷Casáchin yonquihuatamaco, na'con catahuaraanquëma!. A'chintëranquëmasonta! ama naniantocosohuë!. Ina yonquiatoma!, Yosë nontoco!. Tëhuëenchachin imamiatohuatamaco, ma'sona nohuantohuatama!, sha'huitoco aochinquëma!. ⁸Opa na'con nitërinso pochin canpitanta! noya noya nico!. Ina quëran a'napitanta! nicatënëinquëma!, Yosë yonquiapona!. Naporahuatoma!, noya noya imasaramaco. ⁹Tata Yosë



nosororincoso pochachin nosororanquëma'. Casáchin yonquico na'con nosoro'inquëma'. ¹⁰Tata Yosë no'tëquën natërahuë ni'ton, pa'pi nosororinco. Inapochachin natëhuatamaco, carinquëmanta' pa'pi nosoroaranquëma'.

¹¹Ya'ipi cancanëhuë quëran Tatahuë natërahuë ni'ton, nóya cancantërahuë. Natëhuatamaco, ca pochachin noya cancantarama'. Co sëtaramahuë'. Ina marë' a'chintëranquëma'. ¹²Nani pënënanquëma' noya ninosorocamaso marë'. Carinquëma' nosororanquëmaso pochachin canpitanta' ninosoroco'. Ina pa'pi nohuantërahuë nicacamaso'. ¹³Ni'co' iyaro'sa'. Nipayarëso' na'con nosorohuatëra, ina nicha'ëcaso marë' chiminë'. Inapochachin canta' na'con nosoroatënuquëma', canpita nicha'ëca'huanquëmaso marë' chiminarahuë. Co insonta' ina pochin nosororinquëmahué'. ¹⁴Natëhuatamaco, tëhuëchachin nipayarahuëso pochin ni'saranquëma'. ¹⁵Co caso' patron pochin cancantërahuë'. Patronso' piyapinëpita camairin. Camaipirinhuë', yonquirinso chachin co sha'huitërinhuë'. Nipayarinso nipirinhuë' ya'ipiya sha'huitërin. Inapochachin carinquëmanta' ya'ipiya sha'huitëranquëma'. Co piyapinëhuë pochin ni'nanquëmahué'. Nipayarahuëso pochachin ni'nanquëma'. Ya'ipi Tatahuë sha'huitërinco sopita anitotëranquëma'. ¹⁶Co canpitaora nohuanton imaramacohué'. Ca nohuanto, imaramaco. Carinquëma' huayonanquëma'. Nani acoranquëma opa sé'paquën na'con nitërinso pochin nisápamaso marë'. Inapohuatama': 'Quisoso nanan quëtërinco,' ta'toma', Yosë nontoco' catahuainquëma'. Ca pochin yonquiatoma', ma'sona nipa-tama', acochinquëma'. ¹⁷Nani pënënanquëma'. 'Imaramacosopita capini ninosoroco', itëranquëma',” tënin.

Piyapi'sa' no'huirinënpoaso'

¹⁸Ina quëran itantarincoi: “Co imarinacosohué' no'huihuachinënquëma', ama pa'yancosohué'. Ca'ton no'huirinacososo, nitotërama'. ¹⁹Inapita pochin cancantërama' naporini, noya ni'itënenquëmahué'. Inahua capiniráchin nipa'yatopi. Nipirinhuë', nani huayonanquëma'. Ca nohuanto, co inapita pochin cancantëramahuë'. Imaramaco ni'ton, no'huiarinënquëma'. ²⁰No'huirinaco ni'ton, canpitanta' no'huiarinënquëma'. Nani sha'huitëranquëma': 'Hua'anëmaco ni'ton, co canpitaso' noya noya ni'sarinënquëmahué', itëranquëma'. Aparisitërinaco ni'ton, canpitanta' aparisitarinënquëma'. A'chinahuëso' natëhuachina', canpitanta' natëarinënquëma'. ²¹Napoaponahuë', imaramaco ni'ton, na'con na'con piyapi'sa' aparisitarinënquëma'. Tata Yosë a'paimarincoso' co nohuitopihuë' ni'ton, no'huiarinënquëma'.

²²Co o'mato, a'chintërahuë' naporini, co a'porinacososo marë' oshahuaintonahuë'. Nani a'chintopirahuë'. Co natëtonacohué', oshahuanpi ni'ton, Yosëri ana'intarin. ²³Insopitaso' no'huihuachinaco, Tata Yosënta' no'huiapi. ²⁴Na'a piyapi'sa' a'naroáchin anoyatërahuë. Nani ma'sha Yosë pochin ninahuë. A'napita piyapi'saso' co nanitapapihuë'. Yosë anohuita'huaso marë' sacai' nininso' a'notërahuë. Co a'notërahuë' naporini, co ina marë' oshahuaintonahuë'. Nani nicaponaracohué', no'huirinaco. Tata Yosënta' no'huipi. ²⁵Íraca Yosë quiricanënuquë ninshitopi. 'Topinan quëran no'huirinaco,' tënin ninshitaton. Iporaso' naporinso chachin topinan quëran no'huiarinaco.

²⁶Yosë'pa' pantahuato, Ispirito Santo a'patimaranquëma'. Inaso'

achinicananarinquëma'. No'tëquëná-chin nonin. Yosë quëran o'marahuatón, piyapi'sa' ayonquiarin. Nonahuëso chachin no'tëquën ayonquiarinquëma'. ²⁷Canpitan'ta' a'chinarama' a'napitanta' nohuitinacoso marë'. Ya'nán a'chinahuë quëran huarë' nohuitëramaco ni'ton, naporahuëso' sha'huitarama'.

16 ¹Co'huara ma'sha onpochátë-rasënuquëmahüë', sha'huitaranquëma' ama pa'yanatoma' al'poamacoso marëhuë'. ²Niyontónpiso pëiro'sa quëran ocoiarinënuquëma'. A'na tahuëri yatëparinënuquëma'. 'Co noyahuë' nipi ni'ton, tëpahuato, Yosë noya ni'sarincoi,' ta'tona', a'naquëma' tëpaarinënuquëma'. ³Co Tata Yosë nohuitopihuë'. Canta' hui'ninco nipi-rahüë', co nohuitërinacohüë' ni'tona', aparitarinënuquëma'. ⁴Napoaton iyaro'sa', ama pa'yancosohüë'. Nani sha'huitëranquëma'. A'na tahuëri aparisitohuachinënuquëma', ina yonquiarama'. 'Tëhuë'nchachin no'tëquën ninoton, sha'huitërinpoa', tosarama'.

Ispirito Santo catahuarinpoaso'

Ya'nán imapoma', co ina pochin sha'huitëranquëmahüë'. Canpitaro'co ya'huato, catahuaranquëma'. ⁵Iporaso' 'Yosë'pa' paantarahuë', itopiranquëmahüë': '¿Intohuata' pa'saran?' co itëramacohüë'. ⁶Napotëranquëmaso marë' chiníquën sëtapiramahuë'. ⁷No'tëquën itëranquëma'. Canpita marë' paanta'-huaso' noya, tënahüë'. Co paantahua-tohuë', Ispirito Santo co o'marinhuë' catahuainquëmaso marë'. Nipirinhuë', paantahuato, ina a'patimaranquëma'. ⁸⁻¹¹Ispirito Santo isoro'paquë o'mahuachin, oshahuano'sa' pa'pi co noyahuë nipiso', Yosë noya coisë pochin nininso', no'tëquën ana'intacaso ya'huërinso', inapita ayonquiarin: 'Co Quisosos natëramahuë' ni'ton, pa'pi oshahuanama'. Inaso' no'tëquënáchin Yosë natëton co

tëhuërinhuë ni'ton, chiminpachina Tata Yosë ya'huërinquë pantarin. Napoaton co huachi quënanaramahuë'. Sopai hua'ani hua'qui' piyapi'sa' hua'anëntopirinhuë', Yosëri minsërahuaton, ana'intarin,' itarin piyapi'sa', ayonquiaton.

¹²Na'con yaa'chintopiranquëmahüë', co ipora nanitaramahuë' ya'ipiya yonquicamaso'. ¹³Nipirinhuë', Ispirito Santo o'mahuachin, ya'ipi nanamëhuë a'chintarinquëma'. No'tëquën anitotarinquëma'. Co inaora yonquirinso' a'chintarinquëmahüë'. Yosë yonquirinso chachin a'chintarinquëma'. A'na tahuëri ma'sha onpocaisonta' anitotarinquëma'. ¹⁴Ca nonahuëso chachin a'chintarinquëma' ni'ton, noya noya ni'saramaco. ¹⁵Ya'ipi tatahuë yonquirinso' nitotërahüë. Ina pochin yonquirahuë canta'. Napoaton Ispirito Santo o'mahuachin, ca nonahuëso chachin a'chintarinquëma'.

¹⁶Pi'pian pahuanarin paca'huaso'. Pa'pato, co quënanaramacohüë'. Ina quëran co hua'quiya quëranhuë' quënantaramaco," itërincoi.

Sëto inquitarinso'

¹⁷Ca'tano'sanënpitaco ni'ntërai. —¿Ma'ta' tapon naporin? "Pi'pian pahuanarin paca'huaso'. Pa'pato, co quënanaramacohüë'. Ina quëran quënantaramaco," tënin. "Tatahuë ya'huërin'pa' paantarahuë," tënin anta'. ¹⁸"Co hua'quiya quëranhuë' quënantaramaco," topachina, co nitotërehuahuë'. ¿Ma'ta' tapon naporin? tënai ninontatoi.

¹⁹Yanatanpiraihuë', co natanahuë'. Quisososo nipirinhuë' nitotërin. Napoaton itërincoi:

"¿Ma'ta' tapon naporin?" ta'toma', yanatanpiramacohüë', co natanamacohüë'. Tëhuë'nchachin pi'pian

pahuanarin paca'huaso'. Pa'pato co quënanaramacohuë'. Ina quëran co hua'quiya quëranhuë' quënaantaramaco. ²⁰No'tëquën itëranquëma'. Sëtatoma', na'nëarama'. Co natërinacosopitasohuë' nipirinhüë': "Nani chiminin huachi," ta'tona', capa cancantapi. Canpitaso nipirinhüë' sëtapiramahuë', co hua'qui sëtaramahuë'. A'naroáchin noya cancantantarama'. ²¹Ni'co iyaro'sa'. Sanapi yahuaihuachina, iquitaton co noyahuë' cancantërin. Nani huaihuachina, a'naroáchin nóya cancantërin. Co huachi iquitërinso' yonquirinhüë'. "Hua'huahuë nani hua'huacharin," ta'ton nóya cancantërin. ²²Inapochachin canpitanta' ipora sëtapiramahuë', naquëranchin quënaantaranquëma'. Naporo' nóya cancantarama'. Co huachi insonta' nanitarinhüë' asëtainëmaso'. Nóya cancantomiatarama'.

²³"Naporo' co huachi natanaramacohuë'. No'tëquën sha'huitëranquëma'. Ca pochin yonquiatoma', Tata Yosë nontoco'. 'Quisoso nanan quëtërincoi,' ta'toma', ma'sona nipatama', acotarinquëma'. ²⁴Ipora huanta' co ina pochin Yosë nonchátëramahuë'. Iporaso nipirinhüë' ca pochin yonquiatoma', ma'sha nico quëchinquëma'. 'Quisoso nanan quëtërincoi,' ta'toma', nani tahuëri nontáco' nóya cancantacamaso marë'," itërincoi.

Co noyahuë' nipisopita Quisosori minsërinso'

²⁵"Ma pochinsona nininso' nani a'chintëranquëma'. A'na tahuëriso nipirinhüë' co huachi ina pochin a'chintaranquëmahuë'. A'ninquëchin tatahuë naporinso' sha'huitaranquëma'. ²⁶Naporo' ca pochin yonquiatoma', tatahuë nontarama'. Ca pochin nontarama' ni'ton, noya natanarinquëma'. Co huachi canpita marë' nonta'huaso' ya'huërinhuë'.

²⁷Tatahuë chachin nosororinquëma'. Nosororamaco ni'ton, nosororinquëma'. Ina a'paimarincoso' natërama' ni'ton, nosororinquëma' canpitanta'. ²⁸Tatahuë quëran o'mato, isoro'paquë ya'huëpirahuë'. Co hua'qui quëranhuë' tatahuë ya'huërin'pa' panantarahuë'," itërincoi.

²⁹—Iporaso' co huachi ma pochinsona nininso' sha'huitarancoihuë'. A'ninquëchin nontarancoi ni'ton, a'naroáchin natanai. ³⁰Quëmaso' ya'ipi nitotëran. Yosë quëran o'maran, tënai. Co huachi natana'huainquënsó tëranta' ya'huërinhuë', itërai.

³¹—¿Nani natëramaco ti? Napoaponahuë', carinquëma' itaranquëma'. ³²Ipora tashi chachin ya'ipinquëma' ta'ananpiaramaco. Yanquëërahuatoma', pëinëmaquë pa'sarama'. Patopiramacohuë', co caora ya'huapohuë'. Tatahuë ca'tanarincó. ³³Nani na'con sha'huitëranquëma' sano cancantacamaso marë'. Casáchin yonquihuatomaco, sano cancantarama'. Co pa'yanaramahuë'. Piyapi'sa' aparisitopirinëinquëmahuë', catahuaranquëma' ni'ton, chiníquën cancantoco'. Ya'ipi isoro'paquë co noyahuë' nipisopita nani minsërahuë, itërincoi Quisoso.

Quisoso, imarinsopita marë' Yosë nontërinso'

17 ¹Ina tosahuaton, inápaquë në'pëtërin Yosë nontacaso marë': "Nani Tata ora naniarin chimina'huaso'. Aparisitoahuachinaco, catahuaco quëma pochachin cancantato, noya natëinquën. Ina quëran a'napita niconaco, noya noya yonquiarinëinquën. Quëma hui'nanco ni'to, napotaranquën. ²Nani chiníquën nanan quëtëranco ya'ipi piyapi'sa' hua'a'nënta'huaso marë'. Quëma nohuanton, a'naquën imasarinaco. Inapitaso' anoyacancantërahuë quëma nohuitatënen

nanpimiatacaiso marë'. ³Quëmasáchin Yosënquën. Isoro'paquë a'paimaranco. Piyapi'sa' nohuitahuatënënquën, canta' nohuitohuachinaco, nanpimiatapi.

⁴Piyapi'sa' nicha'ëca'huaso marë' a'paimaranco. Ya'ipi sha'huitërancoso' natëarahuë. Ya'ipi tiquirahuë. Quëmasáchin natëranquën ni'ton, piyapi'sa' noya ni'sarinënquën. ⁵Íraca co'huara isoro'pa' ya'huëyátërasohuë', quëmaro'co noya noya ya'huëpirahuë', a'paimaranco. Iporaso', Tata, quëmataquë naquëranchin acoantaco quëmaro'co chachin ya'huanta'li.

⁶Quëma nohuanton, a'naya a'naya imasarinaco. Isoro'paquë ya'huëpirinahuë', huayonan imainacoso marë'. Napoaton, imasarinaco. Nani a'chintërahuë. Onpopinsona quëma cancantëranso' nani anitotërahuë ni'ton, nohuitërinënquën. Inapitaso' quëma piyapinën'pita. Íraca quëran huarë' yonquiran imainacoso'. Quëma nanamën natëpi. ⁷Caora yonquinhüë quëran co manta' ninahuë'. Quëma sha'huitohuatancora, natëranquën. Ina nitotopi. ⁸Sha'huitohuatancora, inachachin a'chintërahuë, natëtopi. Quëmá quëran o'marahuë. Quëma chachin a'paimarancosonta' natëpi.

⁹Imarinacosopita marë' chiniquën nontaranquën. Hui'nanpita pochin ni'nán. Íraca quëran huarë' yonquiran imainacoso'. A'napitaso' co imarinacohuë'. Co inapita marë' nontaranquënhüë'. ¹⁰Ya'ipi imarinacosopita imarinënquën quëmanta'. Quëmari hui'nanpita pochin cancantëran. Napopianachin imarinënpo'. Noya natërinaco ni'ton, piyapi'sa' noya ni'sarinaco.

¹¹Co hua'quiya quëranhuë' quëmataquë paantarahuë. Isoro'paso' patarahuë. Imarinacosopitaso nimirinhuë', isëquë ya'huapona'. Quëma nohuanton, imasarinaco. Quëmaso' Tata nóyanquën ni'ton, noya a'paiquë' imamiachinaco. Ya'ipiya

nanitaparan ni'ton, catahuaquë' napopianachin yonqui'ina'. Canpo' ninosororëso pochin ninosoro'ina'. ¹²Inapitaro'co ya'huasoco, quëma nanamën a'chintërahuë, pënënahüë, na'con catahuarahuë imamiatinacoso marë'. Noya a'pairahuë. Co a'naya tëranta' a'poarinacohüë'. A'naíchin pipirin, parisitopiquë pacacaso' ya'huërinso'. Quëma quiricanënquë ninoranso chachin nanirin.

¹³Iporaso nimirinhuë' ya'huëranquë paantarahuë. Co'huara pantayatërapohüë', isoro'pa quëran chachin, nontaranquën imarinacosopita noya cancantacaiso marë'. Ya'ipi cancane'huë quëran natëranquën ni'ton, noya cancantërahuë. Catahuaquë inapitanta' ca pochachin noya cancanchina'. ¹⁴Quëma nanamën chachin nani a'chintërahuë. Co imarinacosopitarihuë' no'huipi. Co inapita pochin cancantopihuë' ni'ton, no'huipi. Canta' co inapita pochin cancantërahuë'. ¹⁵Co nohuantërahuë' isoro'pa quëran ocoicamaso'. Isëquë ya'huëpirinahuë', catahuaquë' ama sopairi minsëinsohuë'. ¹⁶Na'a piyapi'sa' co noyahuë' nimirinahuë', co caso' inapita pochin cancantërahuë'. Imarinacosopitanta' co inapita pochin cancantopihuë'. ¹⁷Catahuaquë' quëmasáchin cancanchinën. No'tëquën ayonquiquë' noya nicacaiso marë'. Quëma nanamën quëran no'tëquën anitotëran. ¹⁸Isoro'paquë a'paimaranco. Inapochachin inapitanta' a'parahuë piyapi'sa' a'chintacaiso marë'. ¹⁹Imarinacosopita nosoroato, ya'ipi cancane'huë quëran quëmasáchin natëaranquën. Inapitanta' no'tëquën yonquiatona', nóya natëinënquën.

²⁰Co isopita marëáchin nontaranquënhüë'. A'na tahuëri inapitanta' a'napita a'chintohuachina', imasarinaco. ²¹Inapitanta' catahuaquë' napopianachin yonqui'ina'. Canpo' ninosororëso pochin ninosoro'ina'. Quëma hui'nanco ni'to, yonquiranso chachin

yonquirahuë. Inapitanta' catahuaquë' campo pochachin yonqui'ina'. Ina quëran a'napi-tanta' natëarinaco. 'Yosëri chachin a'paimarin,' tosapì. ²²Quëma nohuanton, noyá-piachin cancantërahuë. Imarinacosopitanta' catahuarahué noyápiachin cancantacaiso marë'. Ina quëran a'na huënton pochin napopianachin yonquiapi. Campo pochachin cancantapi. ²³Quëma pochachin yonquiato, inapita ya'coancantërahuë campo pochachin yonquicaiso marë'. Ina quëran co imapisopitahuënta' nicatona': 'Tëhuëinchachin Yosëri hui'nin a'paimarin. Hui'nin nosororinso pochin imarinosopitanta' nosororin,' tosapì.

²⁴Quëma nohuanton Tata, isopitaso' imasarinaco. Inapita nohuantërahuë carë' ya'huëcaiso'. Iráca quëran huarë' quëma nosororanco. Co'huara isoro'pa' ya'huëyá-tërasohué', nosoroatonco, nóya acoranco. Inatohua' inapitanta' pantahuachina', noya noya ni'sarinaco. Ina na'con nohuantërahuë. ²⁵Quëmaso' Tata no'tëquënáchin yonquiato, noyasáchin ninan. Co imarinosopitahuë' co nohuitërinënquënhué'. Caso nipirinhué' nohuitëranquën. Quëma isoro'paquë' a'paimaranco. Imarinacosopita nitotopi. ²⁶Quëma nanamën nani a'chintërahuë nohuitinënquënso marë'. Ipora huanta' a'chintarahué ni'ton, noya noya nohuitarinënquën. Quëma nosororanco pochachin ninosorocaiso marë'. Inapohuachina', inapita ya'coancantato, ya'huëmiatarahuë,' itërin.

Quisoso mapiso'

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50;

Lucas 22.47-53)

18 ¹Nani Yosë nontohuachina, Sitron itopiso' i'shanantë' aquëtëran pa'nai. Inaquë nararoha'hua ya'huërin. ²Inatohua' na'aro' niyontonai ni'ton, Cotasërinta' nohuitërin. Inaso' yasha'huirapirinsó'. ³Corto hua'ano'sa', parisioro'sa', inapita nani sha'huitonin. Natanahuatona', sontaro'sa',

ponisiaro'sa', inapita a'papi Quisoso macacaiso marë'. Nansa, sahuëni, inapita quëpapi. Tashi' ni'ton, nanparin, yonarin, inapitanta' quëpapi. Cotasëri quëchitërahuaton, a'notërin. ⁴Quisososó' ya'lipiya nino-ponahuë', co ta'arinhuë'. Nacapiapon pa'nin. —¿Inta' yonisarama'? itërin.

⁵—Quisoso Nasaritoquë ya'huërinso', itopi.

—Ca mini inaco, itërin. Cotasënta' inaquë huaniarin anta'.

⁶—Ca mini inaco, itohuachina, pa'yanpi. A'na achira' pinën parti pa'sahuatona', pinëna quëran anotopi.

⁷Ina quëran naquëranchin itantarin: —¿Inta' yonisarama'? itantarin.

—Quisoso Nasaritoquë ya'huërinso', itantapi.

⁸—Nani sha'huitëranquëma'. Ca mini. Ca nohuantohuatamaco, isopitaso' tanapitoco' pa'ina', itërin. ⁹Achin Yosë nontaton, itërin: “Quëma nohuanton, isopita imasarinaco. Noya a'pairahuë. Co a'naya tëranta' a'poarinacohué',” itërin. Ina nanicaso marë': “Tananpitoco' pa'ina',” itërin. ¹⁰Napopirinhué', Simon Pitroso' sahuëninën ocoirahuaton, corto hua'an inpriatonën Marco itopiso' ahuërin. Inapotaton, inchinan huëratën nishitëhuëratëtërin. ¹¹Quisososó nipirinhué' co nohuantërinhuë'.

—Sahuëni iyasha po'moantaquë'. Tananpitëquë' mainaco. Tatahuë nohuanton, masarinaco. Main o'orëso pochin chiniquën parisitarahuë. ¿Co ina nitotëranhuë' ti? itërin.

Corto hua'an pëinënquë quëpapiso'

(Mateo 26.57-58; Marcos 14.53-54;

Lucas 22.54)

¹²Ina quëran sontaro'sa', capitan, cotio ponisiaro'sa', inapita huë'sahuatona', Quisoso mapi. Masahuatona', tanpaquën noyá tonporahuatona', ¹³Anasëtaquë quëpapi. Inaso' Caihuasë mi'sën.

Naporo' pi'ipi Caihuasë corto hua'an chini chiníquën nanantërinso' ya'conin. ¹⁴I'hua inaso' cotioro'sa' sha'huitërin: “Ama ya'ipinpoa' chiminacaso marëhuë' ina chimí'in, ténahuë,” itërin. Inaquë quëpapi natanacaiso marë'.

Pitrori nonpinapirinso'

(Mateo 26.69-70; Marcos 14.66-68;

Lucas 22.55-57)

¹⁵Ca'tano'sanënpitaso' pa'pi. Simon Pitroso nipirinhüë', Quisoso imaquirin. Canta' imaquirahuë. Caso' corto hua'an nohuitërinco ni'ton, Quisoso acoana quëpahuachinara, pairanaquë chachin ya'conahuë. ¹⁶Pitroso' ya'coana aipiran huaniárin. Napohuachina, ya'coana a'pairinso' sanapi nontërahuë Pitronta' ya'conacaso marë'. Nontohuatëra, ya'conin anta'. ¹⁷Pitro ya'conpachina, sanapiri itërin: —Quëmanta' mini Quisoso imaran, itërin.

—Co'chi caso' imarahüë paya, itërin Pitrori.

¹⁸Naporo' tashi' sëhuën ni'ton, ponisiaro'sa', inpriatoro'sa', inapita pëyara quëran nani a'pëtopi. Inaquë huanirahuatona', napëntapi. Pitronta' inaquë napëntapatarin.

Corto hua'ani nataninso'

(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64;

Lucas 22.66-71)

¹⁹Ina quëran Quisososo' natanapi: —¿Ma'ta' a'chinan? ¿Inpitata' imarinënuquën? itërin corto hua'ani.

²⁰—Caso' a'ninquëchin piyapi'sa' a'chintërahuë. Niyontonpiso pëiquë, Yosë chinotopiso pëiquë, inaquëpita cotioro'sa' niyontonpachinara, a'chintërahuë. Co po'oana quëran a'chinahuë'. ²¹¿Onpoatonta' natananco? Na'a piyapi'sa' nataninaco, nani nitotopi. Inapita natanquë' sha'huichinën, itërin.

²²Itohuachina, ponisiari panpirayarin. —Corto hua'an chini chiníquën nanantërinso' nipirinhüë', ¿ina pochin a'paniran ti? itërin ponisiari.

²³—Co noyahuë' nonahuë' nipachin, sha'huitoco maquëta tëhuërahuë. Nipirinhüë', no'tëquën nonahuë' nipachinso', ¿onpoatonta' ahueranco? itërin.

²⁴Ina natanahuaton, hua'ani a'parin Caihuasë nontacaso marë'. Tonpopinan quëpapi.

Naquëranchin Pitrori nonpinapiantarinso'

(Mateo 26.71-75; Marcos 14.69-72;

Lucas 22.58-62)

²⁵Simon Pitroso nipirinhüë' huaniton, napëntarin.

—¿Quëmarinta' iso quëmapi imamaranquën ti? itërin ponisiari.

—Co'chi imarahüë' paya, itantarin.

²⁶Ina quëran cotio hua'an piyapinëni quënanin. Ina quëmopinën chachin Pitrori nishitëhuëratëtërinso' ni'ton, pi'pian nohuitërin. Pitro quënanahuaton, itërin:

—¿Co'ta Quisoso mapiquë quënanquën pora? itërin.

²⁷—Co'chi cahuë' paya, itaantarin Pitrori. Naporo' atari përarin, natanin.

Pirato quëtonpiso'

(Mateo 27.1-2, 11-14; Marcos 15.1-5;

Lucas 23.1-5)

²⁸Tashíramiachin nisahuaso', Caihuasë pëinën quëran quëparahuatona', Noma hua'an pëinënquë quëpapi. Cotioro'saso nipirinhüë' co inaquë ya'conpihuë'. “Nisha piyapi'sa' pëinënquë ya'conpatëhua', oshahuanarihua'. Ina quëran co nanitarihuahuë' Pascoa cosharo' capacaso',” topi. ²⁹Napoaton Pirato pipirahuaton, inapita nontërin.

—¿Ma'ta' onporin iso quëmapi? itërin.



³⁰—Pa'pi co noyahuë'. Noya ninin naporini, co quëshiitëñquënhuë', itopi.

³¹—Canpitarì quëpaco'. Iráca quëran huarë' nipëñënamaso' co natëhuachinhuë', ana'intoco', itërin.

—Co quiyaso' nanitëraihuë'. Co nanan ya'huëtërincoihuë' piyapi'sa' tëpaca'huaiso', itopi.

³²I'hua Quisoso ninoton nani sha'huirin: "A'na tahuëri inápaquë achinpiarinaco," tënin. Yosë nohuanton, onpotatonasona tëpacaiso' naniarin. ³³Ina quëran Piratori pëiquë ya'coantarahuaton, Quisoso itapon:

—¿Quëmaso' cotio copirnonquën ti? itërin.

³⁴—¿Quëmaora yonquinën quëran napoaran? ¿A'napita sha'huitërinquën nica? itërin.

³⁵—“Cotio piyapi inanta',” ¿topi-ranhuë' ti? Caso' nishaco. Cotioro'sa' sha'huirapirinënquën. Corto hua'ano'sa chachin yo'quirinën ana'inta'huanquënso marë'. ¿Ma'ta' onporan ni'ton, yatëparinënquën? itërin.

³⁶—Co caso' isoro'paquë hua'anëntarahuë'. Ina nohuantërahuë naporini, imarinacosopita sontaro'sa pochin niitonahuë'. Ama cotioro'sa' macainacoso marëhuë' chiniquën ahuëchitonahuë'. Caso nipirinhue' nisha pochin hua'anëntarahuë, itërin.

³⁷—Napoahuarë' ¿quëmaso' copirnonquën? itërin Piratori.

—Inaco mini. Ina marë' nasitimarahuë. O'marahuë no'tën nanan pënënta'huaso marë'. No'tëquën yonquipisopita natëarinaco, itërin.

³⁸—¿Ma no'tën nanancha napotëran nicaya? itërin Piratori.

Quisoso tëpacaso' sha'huirinsó'

(Mateo 27.15-31; Marcos 15.6-20;

Lucas 23.13-25)

Ina tosahuaton, pipiantarahuatón, cotioro'sa' itantarin:

—Iso quëmapi noya, tënahuë. Co manta' onporinhuë'. Co ana'intacaso' ya'huërinhuë'. ³⁹Napoaton sha'huichinquëma'. Nani Pascoa tahuëri a'nara' apina'pi tashinan pëi quëran ocoirahuë pipicaso marë'. ¿Nohuantërama' cotio copirno ocoica'huaso'? itërin. ⁴⁰Natanahuatona', chiníquën a'panitopi:

—¿Ama ina ocoiquësóhuë'! ¡Parapasë ocoiquë'! itopi. Inaso' matararo nipirinhuë' napotopi.

19 ¹Ina natanahuaton, sontaro'sa' camairin Quisoso huihuicaiso marë'. Napohuachina, chiníquën huihuitona' pë'sha pë'shatopi. ²Nahuan quëran yancotë' nicatona', ayancotopi. Nahuan ni'ton, ohuanin. Naporahuaton, quëhuanën miáchin hua'an a'morinsó pochin a'motopi tëhuacaiso marë'.

³—¿Nanpimiataton israiro'sa hua'a-nëntëquë'! itopi. Napotahuatona', panpirayarápi. ⁴Ina quëran Pirato pipiantarahuatón, piyapi'sa' nontantarin.

—Iso quëmapi a'notantaranquëma', ni'co'. Co manta' onporinhuë', tënahuë, itërin.

⁵Naporo' Quisosonta' pëi quëran pipirin. Yancotë' nahuan quëran nipiso ayancotopi, quëhuanën miáchin a'motopiso'. Inapitarë chachin pipirin.

—Ni'co' iso quëmapi, sa'ahua, itërin piyapi'sa'.

⁶Corto hua'ano'sa', ponislaro'sa', inapitari quënanahuatona', chiníquën noncarotopi.

—¿Corosëquë patanantëquë' chimiin! itopi. Inachin inachin itápi.

—Canpitari corosëquë patananta-toma', tëpaco'. Co caso' nohuantërahuë' tëpa'huaso'. Co manta' onporinhuë', tënahuë caso', itërin Piratori.

⁷—Íráca pënëntërinso' co natërinhuë' ni'ton, chimi'in. Topinan piyapi nipo-nahuë', “Yosë hui'ninco,” toconin, itopi.

⁸Ina natanahuaton, Pirato chiní-quën pa'yanin. ⁹Ya'coantarahuatón, Quisoso itapon:

—¿Intohua quëran'ta' huë'nan? No'të-quën sha'huitoco, itërin. Inariso nipi-rinhuë', co manta' itërinhuë'.

¹⁰—¿Onpoatonta' co yanontëranco-huë'? Ca nohuantohuato, ocoiaranquën. Nohuantohuato, atëpataranquën. ¿Co ina nitotëranhuë' ti? itërin.

¹¹—Co Yosë nanan quëtërinquënhuë' naporini, co manta' quëma nanitapai-toncohuë'. Tëpahuatanco, ina marë' oshahuanaran. Nipirinhuë', yo'conina-cosopita na'con na'con oshahuanapi, itërin. ¹²Naporo' quëran huarë' Piratori yaocoi-pirinhuë', cotioro'sari itaantapi:

—Iso quëmapi ocoihuatan, Noma copirno no'huirinquën. “Caso' copir-noco,” tëninsó marë' copirnorini inimi-cotarin, itopi.

¹³Ina natanahuaton, “Co'chi nani-tërahuë' Quisoso ocoica'huaso paya,” ta'ton, aipiran quëpantarin. Quëpan-tarahuatón, ana'intacaso' shiranëquë huënsërin. “Shancori i'iratë',” itopiquë ya'huërin. Cotio nananquëso', Capata, itopi. ¹⁴A'na tahuërichin pahuanarin Pascoa nanicaso'. Yacamotahuaso', cotioro'sa' itërin:

—Copirnonëma' ni'co', itërin.

¹⁵—Co quiyariso' nohuantëraihuë'. ¿A'naroáchin atëpatëquë'! ¿Corosëquë apatanantëquë' chimiin! itaantapi hua'ano'sari.

—Copirnonëma' nipirinhuë', ¿atëpachi ti? itërin.

—¡Noma copirnoíchin natërai quiyanta! Co a'na copirno ya'huëtë-rincoihuë', itopi.

¹⁶Napotohuachinara, Piratori itërin: “Inta nipachin, Quisoso quëparahuatoma!, corosëquë patanantoco,” itërin sontaro'sa!. Napotohuachina, masahuatona! quëpapi.

Corosëquë patanantopiso'

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32;

Lucas 23.26-43)

¹⁷Corosë apitëntohuachinara, inaora quëparin. Pa'sahuatona!, “Nansë Moto!,” panën itopiquë canconpi. Cotio

nananquëso!, Corocota itopi. ¹⁸Inaquë corosëquë patanantopi. Cato' apiro'-santa! tëparapi anta' ni'ton, nisha patanantopi. A'na' ahuënan quëran, a'nanta' inchinan quëran patanantopi. Quisoso ahuancanapipi. ¹⁹Ina quëran Pirato ninshitërin onporinso marësona tëparapiso nitotacaiso marë!. Nani ninshito huachina, corosëquë chachin motën pëtëcha achinpitopi.

ISOSO' QUISOSO NASARITOUË YA'HUËRINSO'. COTIORO'SA' COPIRNO tënin, ninshitaton. ²⁰Ninano ya'cariya ni'ton, na'a cotioro'sa' ina nontopi.



Cotio nananquë, Noma nananquë, Crico nananquë, cara nananquë chachin aninshitërin. ²¹Corto hua'ano'saso nipirinhüë!, co noyahuë! ni'pi.

—“Cotioro'sa' copirno,” ta'ton ninshitëranso!, co noyahuë!. “Cotioro'sa' copirnoco toconinso!,” ta'caso' ninshitaantaquë!, itoonpi Pirato.

²²—Inca, co nohuantërahuë!. Nani ninshitërahuë huachi. Co huachi a'na ninshitanta'huaso' ya'huërinhuë!, itërin Piratori.

²³Ina quëran sontaro'saso!, nani Quisoso patanantahuatona!, aipi a'morinso' nipatomatopi. Catapinitë yasëratona!, a'naya a'naya mapi. Acopotërinso' nipirinhüë!, co pipinamën ya'huëtërinhuë!. Ya'ipitë! a'nanpiso!.

²⁴—Ama oshahuasohuë!. Huëco' ya'nipitëhua' nicanahua!, ta'tona! ya'nipirapi. Inaporahuatona!, a'nari manin.

Iráca Yosë quiricanëinquë ninoton, tapon: “A'morahuëso' nipatomatopi. Acopotërahuëso macacaiso marënta' nicanarapi,” tënin ninshitaton. Naporinso chachin mapi.

²⁵Corosë ya'cari catapini sanapi'sa' huaniapi. A'naso' Quisoso a'shin. A'nanta' a'shatën. Criopasë sa'in Maria itopisonta' inaquë huaniarin. A'nanta' Maria Mactarina. Inapitari ni'sapi. ²⁶Canta' inaquë huaniarahüë. Quënahuatonco, a'shin itapon:

—Iso quëmapi mama, hua'huan pochin ni'quë!. Ina ni'sarinquën huachi, itërin. Na'con nosoroatonco napotërin. ²⁷Ina quëran nontërinco.

—Quëmanta' iyasha, mamahuë mamaparinquën pochin ni'quë!, itërinco.

Napotohuachincora, naporo chachin pëinëhuëquë quëparahuë yacapaincoso marë!.

Quisoso chiminins'o

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41;

Lucas 23.44-49)

²⁸Quisoso nontahuatoncoi: “Nani ya'ipi Yosë sha'huitërinco'so' natërahuë,” tënin yonquinëinquë. Ina quëran, Yosë quiricanëinquë ninorinso nanicaso marë!: —Yamororahuë, tënin.

²⁹Huino áin nininso' tasonquë ya'huërin. Napoaton pi'shiro pochin nininquë asë'cotërahuatona!, nara'hua-yaquë achinpi. Ihuëtahuaton, Quisoso nanamëinquë paquëanantërin. ³⁰Pi'pian o'osahuaton: —Nani ya'ipi nanirin, tënin.

Ina tosahuaton, monshorahuaton, chiminin.

Sontarori ohuanins'o

³¹Ina tashiraya chinoto tahuëri ni'ton, cotioro'sa' co nohuantopihuë! inaquëran-chin patanantopisopita patacaiso!. Pascoa tahuëri chachin inaso' ni'ton, noya noya ni'pi. Napoaton Pirato paahuantapi. “Sontaro'sa' sha'huitëquë! tonaina' nipanchina' a'naroáchin chiminacaiso marë!. Chiminpachina!, quëparahuatona!, pa'pichina!,” itopi hua'ano'sari. ³²Napotohuachinara: “Noyahua!,” itahuaton, sontaro'sa' a'parin tonaina' nipantacaiso marë!. Pa'sahuatona!, cato' apiro'sa chachin nipantonatonpi. ³³Ina quëran Quisoso huëcapaipirinhüë!, nani chiminin quënanquipi. Napoaton co nipantonatopihuë!.

³⁴A'na sontaroso nipirinhüë!, nansaquë nininpitën ohuantërin. Huëna! i'shaptarë chachin pipirin. ³⁵Cari chachin ni'nahuë. No'tëquën sha'huitaranquëma' canpitanta' nitotatoma' natëcamaso marë!. ³⁶Iráca Yosë quiricanëinquë ninshitërin: “Co a'na nansëquën tëranta' nipantapihuë!,” tënin. Naporinso chachin co inaso' nipantopihuë!. ³⁷A'nanta'

ninshitérin: “A’na tahuéri ohuapaniso’ ni’sapi,” ténin Yosë quiricanénquë.

**Quisoso na’pi
naninquë po’mopiso’**

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47;

Lucas 23.50-56)

³⁸Ina quëran Cosi Arimatiaquë ya’huërinso’ pa’nin Pirato nontapon. Inanta’ Quisoso imaponahuë!, cotioro’sa’ të’huataton, co a’ninquëchin sha’huirinhüë!. Inaso nipirinhüë!, chiniquën cancantaton, pa’nin Pirato nontapon.

—Quisoso nonën nohuantërahuë. Quëtoco cari quëpa’i, itërin. Itohuachina, “Noyahua! Quëpaquë!” itërin. Napotihuachina, pa’nin nonën corosë quëran anohuaracaso marë!. Anohuararahuatona!, quëpapi. ³⁹Nicotimonta’ huë’nin. Inaso’ iráca Quisosoquë paaton, tashi’ nontërin. Inanta huëcaton, pimo yaqui’ shinpanantë ayontopinan, quënin nonën pashitacaso marë!. Cara shonca quiro pochin quë’ninso’ quënin. ⁴⁰Quisoso nonën masahuatona!, pimóchin nininsoquë morin asë’cotëtopi. Inapotatona, noyá so’pinpi. Ina pochin cotioro’sa’ nipa’pitohuachinara, chimipi tapapi na’pi naninquë po’mocaiso marë!. ⁴¹Ina ya’cariya imia’huaya ya’huërin. Inaquë nasha na’pi nanin ya’huërin chimipi po’mocaiso marë!. Inaquëso’, co chimipi po’moyátërapihuë!. ⁴²Nani i’huararin. Tahuëririnquë Pascoa tahuëri chachin ni’ton, manorapi. Tëpapiso’ ya’cariya ni’ton, inaquë po’mopi. Pancara’pi pitarahuatona!, nanin pa’copitopi.

Quisoso nanopiantarinso’

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8;

Lucas 24.1-12)

20 ¹Tomio tahuëri nipachina, tashiyachin Maria Mactarina pa’nin Quisoso po’mopiquë nicapon. Co noya tahuëriyátërasohüë!, canconin.

Canconahuaton ni’pirinhüë!, na’pi pa’copitopiso’ chi’huincapinan quënanconin. ²“Quisoso nonën nani quëpapi,” ta’ton, ta’aquirin. Canquirahuaton, Simon Pitroro’coi sha’huitiirincoi.

—¡Sinioro nonën po’mopi quëran, nani quëpapi! Intohuaso’ quëpapiso’ co nitotërahuë!, itiirincoi.

³Napotihuachincoira, na’pi nanin’pa’ pa’nai. ⁴Napopianachin ta’apiraihuë!, Pitro na’huëtërarahuato, ca’ton canconahuë. ⁵Monshorahuato, nëhuëconahuë. Morinquë so’pinpisoachin quënanconahuë. Nipirinhüë!, co ya’conahuë!. ⁶Ca piquëran Simon Pitro canconahuaton, ya’conin. Morin Quisoso so’pinpiso’ ni’conin anta!. ⁷Në’mëtë! so’pinayapisonta’ quënanin. Inaso’ nisha quëhuëánin. Inanta’ so’pinpinan. ⁸Ina quëran canta’ ya’conahuë. Në’mëtë! so’pinpiso’ ni’sahuato, natërahuë. “Tëhuëenchachin Quisoso nanopiantarin,” tënahüë. ⁹Yosë quiricanénquë iráca ninshitatona!: “Nanpianntarin,” topirinhüë!, co yonquiyátëraraihuë!. ¹⁰Nani ni’patëira, ya’huërai’pa’ paantarai.

Maria Mactarina ya’notërinso’

(Marcos 16.9-11)

¹¹Mariaso nipirinhüë! huëantarahuaton, Quisoso po’mopiso’ aipiran huaniquiantarin. Chiniquën na’nërárin. Na’nëárin quëran monshorin na’pi naninquë nëhuëcaso marë!. ¹²Nëhuëpirinhüë!, cato’ anquëniro’sa’ quënanin, huiríchin a’mopiso!. Quisoso nonën acopiquë huënsëapi. A’na’ motën quëran huënsëarin. A’nanta’ nantën parti quëran huënsëarin.

¹³—¿Onpoatonta’ na’nëaran? itërin anquëniiri.

—Sinioronëhuë nonën nani quëpapi. Intohuaso’ quëpapiso’ co nitotërahuë!, itërin.

¹⁴Tahuëretahuaton, Quisoso chachin quënanaponahuë!, co nohuitërinhuë!.

¹⁵—¿Onpoatonta' imoya na'nëaran? ¿Inta' yonisan? itërin Quisosori. Mariaso napoaponahuë': "Sacatona'pi ta'ma'," tëcaton:

—Quëmari imoya Quisoso nonën quëpahuatan, sha'huitoco maconta'i, itërin.

¹⁶—¡Maria! itërin Quisosori. Tahuë-rëtahuaton, nohuitërin huachi. Inaora nananquë nontaton;

—¡Raponi! itërin. Maistro tapon naporin.

¹⁷—A'poco imoya. Co tatahuë ya'huë-rin'pa' pantayätërarahuë'. Apira paaton, iyahuëpita pochin ni'nahuësopita sha'huitonquë': "Yosë ya'huërin'pa' panantarahuë. Inaso': 'Tata,' itato chinotërahuë. Canpitanta' imaramaco ni'ton, 'Tata,' itatoma' chinotërama', tënin Quisoso, itonquë'," itërin.

¹⁸Ina natanahuaton, Maria paaton, itaponcoi: "¡Sinioro chachin nani ni'nahuë!" itiirincoi. Ya'ipi sha'huitë-rinso chachin sha'huitërincoi.

**Ca'tano'sanënpitacoi
ya'notaantaraincoiso'**

(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18;

Lucas 24.36-39)

¹⁹Naporo' tahuëri Tomio tahuëri. Tashihuachina, pëiquë ya'huarai. Cotioro'sa' të'huatatoi, ya'coana noyá oncotopiraihuë', Quisoso a'nanaya huancánachin ya'notatoncoi:

—Tashita iyaro'sa'. Sano cancantoco', itërincoi.

²⁰Itahuatoncoi, imirin a'notërincoi. Nininpitëonta' a'notërincoi. Ohuanpiso' ni'nai. Sinioro chachin ni'sahuatatoi, "Ina mini," ta'toi, noyá cancantërai.

²¹—Sano cancantoco' iyaro'sa'. Tatahuë a'parincoso pochachin canpitanta' a'paaranquëma' piyapi'sa' a'chintacamasa marë', itërincoi.

²²Ina quëran pihuirahuaton,

—Ispirito Santo ya'coancanchin-quëma huachi. Ina catahuarinquëma' no'tëquën pënëntacamaso'. ²³Insosona natëhuachinquëma', "Oshanën iyasha Yosë inquitaringuën," itoco'. Inquitarin mini. Nipirinhüë', co yanatëhuachinquëmahüë', "Co oshanën iyasha inquitaringuënhüë'," itoco'. Tëhuëchachin co inquitaringuë', itërincoi. Itahuatoncoi, pa'nin.

**Tomasëri quënanaton,
natërinso'**

²⁴Naporo' shoncayáchincoi ya'huërai. Tomasëso' co ya'huërinhuë'. Inaso': "Catopia'hua," itopi. ²⁵Quisoso quënanahuatatoi, Tomasë sha'huitonai:

—Sinioro ni'nai, itopiraihuë', co yanatërincoihuë'.

—Imirin ohuantopiso' nicato së'huata huarë', nininpitëonta' ohuantopiso' së'huata huarë', natërarahuë', itërincoi Tomasë.

²⁶Posa tahuëri quëran niyon-toantahuatoira, Tomasënta' inaquë nisarin. Naquëranchin ya'coana noya oncotaantapiraihuë'. Quisoso a'naroáchin huancánachin ya'noantarahuaton:

—Tashita iyaro'sa'. Sano cancantoco', itërincoi.

²⁷Ina quëran anquirahuaton, Tomasë itërin:

—Imirahuë iyasha nicaton, së'huaquë'. Nininpitëhuënta' së'huatoco. Ama huachi nisha nisha yonquiquësuhüë'. Natëco huachi, itërin.

²⁸—¡Quëma mini Sinioronëhuënguën! Natëranquën. Yosënhuënguën ni'ton, chinotaranquën, itërin Tomasëri.

²⁹—Ni'nanco ni'ton iyasha, natë-ranco. A'napitaso' co nicaponaracohüë', natëarinaco. Inapitaso' noya noya cancantapi, itërin Quisosori.

**Ma'marësona iso quirica
ninshitërahuëso'**

³⁰Quisoso nani ma'sha Yosë pochin ninin piyapi'sari natëcaiso marë'. Ca'ta-no'sanënpitacoi ni'piraihuë', co ya'ipiya isëquë ninshitëranquëmahuë'. ³¹Iso quiri-caquë ninshitërahuësopitaso', Quisoso natëcamaso marë' ninshitërahuë: "Inaso' tëhuëenchachin Cristo, Yosë hui'nin. Inari a'paimarinso'," ta'toma', ina imaco huachi. Imapatama', Yosë nohuitatoma' nanpimiatarama'.

Yonsanquë ya'notantarincoiso'

21 ¹Ina quëran Tipiriasë sono' yonsanquë Quisoso ya'notantarincoi. Ni'naiso' sha'huichinquëma'. ²Inaquë canchisë ya'picoi nisarai. A'naso' Simon Pitro. A'nanta' Tomasë, catopia'hua itopiso'. A'nanta' Natanino, Canaquë ya'huërinso'. Sipitio hui'ninpitacointa' ya'huërai. A'napitanta' Quisoso ca'tanpisopita, catoya'pi, inapitaro'coi canchisëcoi ya'huërai.

³—Riti tël'yatapo pa'sarahuë, itërincoi Simon Pitro.

—Pa'sarai quiyanta', itërai. Potiquë ya'conconahuato, pa'nai. Pa'piraihuë', ya'ipi tashi' riti tël'yatopiraihuë', co manta' manaihuë'. ⁴Pi'i yapipirirahuaso', Quisoso yonsanquë huaniarin, ni'piraihuë', co nohuitëraihuë'.

⁵—¿Co iyaro'sa, manta' manamahuë' ti? itërincoi.

—Co'chi manta' manaihuë' paya, itërai.

⁶—Inchinan quëran tël'yatoco'. Inaquë tëhuëinchinso' masarama', itërincoi. Ina quëran inchinan quëran tël'yatohuatëira, notohuaro' sami manai. Na'a ni'ton, co nanitaparaihuë' oshica'huaiso'. ⁷Naporo' Sinioro nohuitërahuë huachi.

—Pasoso' Sinioro chachin, itërahuë Pitro.

Itohuatëra, i'nanpirapi sacatarin ni'ton, aipi a'morinso' a'naroáchin masahuaton, a'morin. Manorahuaton, i'quë niitërin.

⁸Quiyaso' potiquë pa'nai. Riti ohuararahuato, yonsa'pa' quëparai. Co aquëyahuë'. Pasa mitro pochin aquërinso'. ⁹Nonshiconahuato, pën quënanconai. Inaquë sami chinsarin, ni'conai. Paonta' ya'huërin.

¹⁰—Sami manamaso' caraya mamaco', itërincoi Quisoso.



¹¹Simon Pitro potiquë ya'conahuaton, riti yonsanquë oshirin. Pasa a'naterápo shonca cara sami ya'huërin, panca samisachin. Ina nápo' niponahuë', co riti oquirinhuë'.

¹²—Huëco' iyaro'sa' coshatahua', itërincoi Quisoso. “¿Inquënta' quëmaso'?” co itapoirahuë', Siniro nohuitërai. ¹³Pan masahuaton, quëtërincoi. Saminta' quëtërincoi ca'nai.

¹⁴Nanpiantarin piquëran nani cararo' ca'tano'sanënpitacoi quënanai.

Simon Pitro nontërinso'

¹⁵Nani coshatohuatoira, Quisosori itërin:

—Iya Simon, ¿isopita quëran na'con na'con nosoromiatëranco ti? itërin.

—Nosororanquën Siniro ina nitotëran, itërin.

—Imarinacosopita carniroa'huaro'sa pochin ni'nahuë. Patontahuato, co incariso' a'pairarinhuë'. Quëmari noya a'paiton, a'chintëquë', itërin.

¹⁶Ina quëran itaantarin:

—¿Nosoromiatëranco ti? itërin.

—Nosororanquën mini, Siniro, ina nitotëran, itantarin.

—Imarinacosopitaso', ohuicaro'sa pochin nipi ni'ton, a'paiquë' noya imamiachinaco, itërin. ¹⁷Ina quëran naquëranchin itantarin:

—Iya Simon, ¿tëhuëenchachin nosororanco ti? itantarin. Cararo' natanin ni'ton, Pitro sëtërin.

—Ya'ipi Siniro nitotëran. Nosororanquën mini, ina nitotëran, itërin.

—Imarinacosopitaso', ohuicaro'sa pochin nipi ni'ton, noya a'paiquë'.

¹⁸No'tëquën, iyasha, itaranquën. Quëmaso' hui'napitapon, quëmaora nohuanton, ma'sha ninan. Intohuaso' yapa'patana, nitaparahuaton, pa'nan.

Nipirinhuë', a'na tahuëri mashotohuaton, ma'sha onpotarinënuën. Cato quëran chachin anquiran'so' tonpoarinënuën. Co nohuantopiranhuë', quëpararinënuën, itërin Pitro.

¹⁹A'na tahuëri Yosë imarin ni'ton, inapotatona', tëparapi. Ina ni'pachina', na'a piyapi'sari Yosë nóya ni'sapi huachi. Ina ninoton, Quisoso naporin. Ina quëran:

—Imamiatoco iyasha, itërin.

Tiquinamënuë ninshitërahuëso'

²⁰I'hua coshatapoi, Quisoso pirayan coshatërahuë. Naporo' “¿Inta' Siniro sha'huirapiarinquënso'?” itërahuë Pitro nitotacaso marë'. Iporaso' sono' yonsanquë Pitro tahuëërërahuaton, quënaninco. ²¹Quënanahuatonco, Quisoso itapon:

—Iso quëmapiso' Siniro, ¿ma'ta' onpoapon? itërin Pitrori.

²²—¿Onpoatonta' iyasha, ina yonquiran? Nohuantohuato, o'maca'huaso tahuëri huarë' nanopihuachin, co ina quëmaso' yonquicamaso' ya'huërinhuë'. Quëma imaco, itërin.

²³Naporo quëran huarë' imapiso-pita ninontopi. “Inaso' co onporonta' chimirinhuë',” nitopi. Quisososo nipirinhuë' co naporinhuë'. “Nohuantohuato, o'maca'huaso tahuëri huarë' nanopihuachin,” topachina, “co chiminaponhuë',” co tapon naporinhuë'.

²⁴Nani carinquëmaso' sha'huitëranquëma'. No'tëquën ninshitëranquëma'. Ya'ipiya nicatoi, nitotërai.

²⁵Na'con Quisoso a'chinin. Nani ma'sha ninin. Co insonta' nanitaparinhue' ya'ipiya ninshitacaso'. Ina nápo' quirica ninshitërai naporini, co isoro'paquë tëranta' naniitonhuë', topirahuë'. Nani huachi.